N°. 126. 1852.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is ... in het jaar; die van de Courant alleen f 20 ... van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

VRIJDAG 28 MEI.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 104.) *BESLUIT van den 9den Mei* 1852, *houdende bepaling, dat het tractaat van handel en scheepvaart op den* 31*sten December* 1851 *tusschen* Nederland *en* Pruissen, *ook namens de Staten van het* Tolverbond, *gesloten, in het* Staatsblad *zal worden geplaatst.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien het tractaat van handel en scheepvaart tusschen Nederland en Pruissen, zoo voor zich als namens de overige Staten van het Duitsche Tolverbond, op den 31sten December 1851, door de wederzijdsche gevolmagtigden te 's Gravenhage gesloten, mitsgaders het daartoe behoorende protocol, welk tractaat en protocol luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, ter eener zijde, en

Zijne Majesteit de Koning van Pruissen, handelende zoowel in Zijn eigen naam en voor de andere souvereine landen en landstreken, begrepen in Zijn tol- en belastingstelsel, te weten: het Groot-hertogdom Luxemburg, de enclaves van het Groot-hertogdom Mecklenburg-Rossow, Netzeband en Schoenberg, het Vorstendom Birkenfeld van het Groot-hertogdom Oldenburg, de Hertogdommen Anhalt-Cöthen, Anhalt-Dessau en Anhalt-Bernburg, de Vorstendommen Waldeck en Pyrmont, het Vorstendom Lippe en het Groot-baljuwschap Meisenheim van het Landgraafschap Hessen, als in naam van de andere leden van het Duitsche Tol- en Handelsverbond (Zollverein), te weten: de Kroon van Beijeren, de Kroon van Saksen en de Kroon van Wurtemberg, het Groot-hertogdom Baden, het Keurvorstendom Hessen, het Groot-hertogdom Hessen, zoo voor zich zelf als voor het Baljuwschap Homburg van het Landgraafschap Hessen; de Staten daarstellende het Thüringer Tol- en Handelsverbond, te weten: het Groot-hertogdom Saksen, de Hertogdommen Saksen-Meiningen, Saksen-Altenburg en Saksen-Coburg en Gotha, de Vorstendommen Schwarzburg-Rudolstadt en Schwarzburg-Sondershausen, Reuss-Greitz, Reuss-Schleitz en Reuss-Lobenstein en Ebersdorf; het Hertogdom Brunswijk, het Hertogdom Nassau en de Vrije Stad Frankfort, — ter andere zijde;

de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en de Staten van het Tolverbond wenschende uit te breiden, zijn overeengekomen in onderhandeling te treden, en hebben tot dat einde gevolmagtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden:

den heer Herman van Sonsbeeck, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, grootkruis der orde van de Poolster van Zweden, grootkruis der orde van den Heiligen Mauritius en den Heiligen Lazarus van Sardinie, grootkruis der orde van den Verlosser van Griekenland, Hoogstdeszelfs Minister van Buitenlandsche Zaken,

den heer Pieter Philip van Bosse, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, ridder der orde van St. Anna van Rusland 2de klasse, grootkruis der orde van den Heiligen Mauritius en den Heiligen Lazarus van Sardinie, Hoogstdeszelfs Minister van Finantien, en

den heer Karel Ferdinand Pahud, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, Hoogstdeszelfs Minister van Kolonien;

en Zijne Majesteit de Koning van Pruissen:

den graaf von Königsmarck, Hoogstdeszelfs werkelijken Geheimraad, erfelijk Grootmeester van het Hof, kamerheer, ridder der orde van den Rooden Adelaar 2de klasse met de ster, en van die van St. Jan van Pruissen, grootkruis der orde van de Eikenkroon, enz., Hoogstdeszelfs buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden;

welke, na uitwisseling hunner in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmagten, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. De Nederlandsche schepen, die, in ballast of geladen, in de havens van het Tolverbond binnenloopen of uit dezelve uitvaren, en wederkeerig de schepen van het Tolverbond, die in ballast of geladen, in de havens der Nederlanden binnenloopen of uit dezelve uitvaren, zullen, welke ook de plaats van hun vertrek of hunner bestemming zij, niet onderworpen worden aan andere of hoogere tonnen-, baken-, vlaggen-, haven-, anker-, loods-, sleep-, vuur-, sluis-, kanaal-, quarantaine-, berg-, entrepôt- of andere regten of lasten, van welken aard of onder welke benaming ook, geheven in naam of ten voordeele van de regering, van openbare ambtenaren, van gemeenten of inrigtingen hoe ook genaamd, dan die, welke tegenwoordig aan de nationale schepen, bij derzelver komst en gedurende derzelver verblijf in die havens of bij hun vertrek, opgelegd zijn of in het vervolg opgelegd zouden kunnen worden.

Art. 2. Alle voortbrengselen en andere handels-artikelen, waarvan de in- of uitvoer wettig zal kunnen geschieden in de Staten der hooge contracterende partijen met nationale schepen, zullen er ook kunnen worden in- of uitgevoerd met schepen aan de andere partij toebehoorende.

De goederen in de havens der Nederlanden of van het Tolverbond ingevoerd met schepen van de eene of de andere partij, zullen er bestemd kunnen worden tot verbruik, tot doorvoer of tot wederuitvoer, of eindelijk in entrepôt kunnen worden opgeslagen, naar verkiezing van den eigenaar of zijne lasthebbenden; alles onder dezelfde voorwaarden en

TRAITÉ.

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, d'une part, et

Sa Majesté le Roi de Prusse, agissant tant en Son nom et pour les autres pays et parties de pays souverains, compris dans Son système de douanes et d'impôts, savoir: le Grand-duché de Luxembourg, les enclaves du Grand-duché de Mecklembourg-Rossow, Netzeband et Schoenberg, la Principauté de Birkenfeld du Grand-duché d'Oldenbourg, les Duchés d'Anhalt-Cöthen, d'Anhalt-Dessau et d'Anhalt-Bernbourg, les Principautés de Waldeck et Pyrmont, la Principauté de Lippe et le Grandbailliage de Meisenheim, du Landgraviat de Hesse, — qu'au nom des autres membres de l'Association de Douanes et de Commerce Allemande (Zollverein), savoir: la Couronne de Bavière, la Couronne de Saxe et la Couronne de Wurtemberg, le Grand-duché de Bade, l'Electorat de Hesse, le Grand-duché de Hesse tant pour lui que pour le Bailliage de Hombourg du Landgraviat de Hesse; les États formant l'Association de Douanes et de Commerce de Thüringe, savoir: le Grand-duché de Saxe, les Duchés de Saxe-Meiningen, de Saxe-Altenbourg et de Saxe-Cobourg et Gotha, les Principautés de Schwarzbourg-Rudolstadt et de Schwarzbourg-Sondershausen, de Reuss-Greitz, de Reuss-Schleitz et de Reuss-Lobenstein et Ebersdorf; le Duché de Brunswick, le Duché de Nassau et la Ville libre de Francfort, — d'autre part,

désirant étendre les relations commerciales entre les Pays-Bas et les États du Zollverein, sont convenus d'entrer en négociation, et ont nommé des plénipotentiaires à cet effet, savoir:

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas:

le sieur Herman van Sonsbeeck, chevalier de l'ordre du Lion Néerlandais, grand'croix de l'ordre de l'Étoile Polaire de Suède, grand'croix de l'ordre de St. Maurice et de St. Lazare de Sardaigne, grand'croix de l'ordre du Sauveur de la Grèce, Son Ministre des Affaires Etrangères;

le sieur Pierre Philippe van Bosse, commandeur de l'ordre du Lion Néerlandais, chevalier de 2de classe de l'ordre de Ste. Anne de Russie, grand'croix de l'ordre de St. Maurice et de St. Lazare de Sardaigne, Son Ministre des Finances, et

le sieur Charles Ferdinand Pahud, chevalier de l'ordre du Lion Néerlandais, Son Ministre des Colonies;

et Sa Majesté le Roi de Prusse:

le comte de Königsmarck, Son Conseiller intime actuel, Grandmaître héréditaire de la Cour, chambellan, chevalier de l'ordre de l'Aigle Rouge, 2de classe, avec l'étoile, et de celui de St. Jean de Prusse, grand'croix de l'ordre de la Couronne de Chêne, etc., etc., Son envoyé extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près S. M. le Roi des Pays-Bas;

lesquels, après avoir échangé leurs pleinspouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1. Les navires des Pays-Bas, qui entreront sur lest ou chargés dans les ports du Zollverein, ou qui en sortiront, et réciproquement les navires du Zollverein, qui entreront sur lest ou chargés dans les ports Néerlandais, ou qui en sortiront, quel que soit le lieu de leur départ ou de leur destination, ne seront pas assujettis à des droits de tonnage, de balisage, de pavillon, de port, d'ancrage, de pilotage, de remorque, de fanal, d'écluse, de canaux, de quarantaine, de sauvetage, d'entrepôt, ou à d'autres droits ou charges, de quelque nature ou dénomination que ce soit, perçus au nom ou au profit du gouvernement, des fonctionnaires publics, de communes ou d'établissements quelconques, autres ou plus considérables que ceux qui sont actuellement ou pourront par la suite être imposés aux navires nationaux, à leur entrée et pendant leur séjour dans ces ports, ou à leur sortie.

Art. 2. Tous les produits et autres objets de commerce, dont l'importation ou l'exportation pourra légalement avoir lieu dans les États des hautes parties contractantes par navires nationaux, pourront également y être importés ou en être exportés par navires appartenant à l'autre partie.

Les marchandises importées dans les ports des Pays-Bas ou du Zollverein par des navires appartenant à l'une ou à l'autre partie, pourront y être destinées à la consommation, au transit ou à la réexportation ou enfin être mises en entrepôt, au gré du propriétaire ou de ses ayant-cause, le tout aux mêmes conditions et sans être assujetties à des droits

zonder aan hoogere pakhuis-, toezigt- of andere gelden van dien aard, onderworpen te worden dan die, aan welke de goederen met nationale schepen aangebragt, onderworpen zijn.

Art. 3. De goederen van alle soort, zonder onderscheid van oorsprong, van welk land ook, ingevoerd met Nederlandsche schepen in de havens van het Tolverbond, of met schepen van het Tolverbond in de havens der Nederlanden, zoo ook de goederen van alle soort, zonder onderscheid van oorsprong, uitgevoerd naar welke bestemming ook, uit de havens der Nederlanden met schepen van het Tolverbond of uit de havens van het Tolverbond met Nederlandsche schepen, zullen in de wederzijdsche havens geene andere noch hoogere, thans bestaande of in het vervolg op te leggen regten van in- of uitvoer betalen, dan indien de in- of uitvoer met nationale schepen geschiedde.

Art. 4. De vrijstellingen, premien, teruggaven van regt of andere begunstigingen of voordeelen van dien aard, die toegekend zijn of in het vervolg zouden kunnen worden toegekend in de Staten van eene der hooge contracterende partijen aan de nationale schepen of aan hunne ladingen, hetzij bij invoer, hetzij bij uitvoer of bij doorvoer, zullen insgelijks toegestaan worden zoowel aan de schepen der andere partij als aan hunne ladingen, zonder acht te slaan op het land waarvan de schepen of hunne ladingen komen, of naar hetwelk de schepen of hunne ladingen bestemd zijn.

De voorafgaande bepalingen maken geen inbreuk op de vrijstelling van het tonnegeld en andere bijzondere gunsten van denzelfden aard, waarvan in elken Staat de schepen, voor de nationale visscherij gebezigd, het genot hebben.

Art. 5. Omtrent alles wat betreft de ligplaats der schepen, hun laden en lossen in de zeehavens, op de reeden, in de binnenhavens en dokken, en in het algemeen omtrent alle formaliteiten en bepalingen hoe ook genaamd, aan welke de koopvaardijschepen, hunne bemanning en hunne lading onderworpen kunnen worden, is overeengekomen, dat aan de nationale schepen geen voorregt noch eenige gunst verleend zal worden, welke ook niet evenzeer aan de schepen van den anderen Staat zal worden toegekend; zijnde het de wil der hooge contracterende partijen, dat ook in dit opzigt hunne vaartuigen op den voet eener volkomene gelijkheid behandeld worden.

Art. 6. De Nederlandsche schepen, die in eene der havens van het Tolverbond, en de schepen van het Tolverbond, die in eene der Nederlandsche havens binnenvallen, en slechts een gedeelte hunner lading zouden willen lossen, zullen, mits nalevende de wetten en reglementen der wederzijdsche Staten, zoodanig gedeelte hunner lading, hetwelk voor eene andere haven, hetzij van hetzelfde land, hetzij van een ander, mogt bestemd zijn, aan boord kunnen houden en weder uitvoeren, zonder verpligt te zijn om voor dat gedeelte der lading eenige regten te betalen, behalve de toezigtkosten.

Art. 7. De schepen van eene der hooge contracterende partijen, uit nood in eene der havens der andere binnenloopende, zullen er, hetzij voor het vaartuig, hetzij voor zijne lading, slechts de regten betalen waaraan de nationale onderworpen zijn in hetzelfde geval, mits dat de noodzakelijkheid van het binnenloopen wettig gebleken zij, dat die schepen geene daad van handel verrigten, en dat zij niet langer in de haven vertoeven, dan de oorzaak, welke tot dat binnenloopen aanleiding heeft gegeven, vereischt. Het lossen en weder inladen uit hoofde van noodzakelijkheid om het schip te herstellen zal niet als handelsverrigting beschouwd worden.

Art. 8. Bij stranding of schipbreuk van een schip van eene der hooge contracterende partijen in de Staten van de andere, zal aan den gezagvoerder en aan de manschap alle hulp en bijstand verleend worden, zoowel voor hunne personen als voor het schip en zijne lading.

De werkzaamheden tot de strandvonderij betrekkelijk zullen geschieden overeenkomstig 's Lands wetten, en er zullen geene hoogere reddingen bergloonen betaald worden, dan door de inboorlingen zelven, in hetzelfde geval, verschuldigd zouden zijn.

De geborgene goederen zullen aan geenerlei regt onderworpen worden, tenzij die in verbruik worden gebragt.

Art. 9. Daar het de bedoeling der hooge contracterende partijen is, om tusschen de schepen van hunne wederzijdsche Staten, uit hoofde van derzelver nationaliteit, geen onderscheid te maken met betrekking tot den aankoop van met die schepen ingevoerde voortbrengselen of andere handels-artikelen, zoo zal in dit opzigt, middellijk noch onmiddellijk, noch door de eene of de andere der hooge contracterende partijen, noch door eenige maatschappij, corporatie of agent, in derzelver naam of onder derzelver gezag handelende, aan de invoeren met inlandsche schepen eenige voorrang of voorkeur gegeven worden.

Art. 10. De voorafgaande bepalingen (artt. 1 — 9) zijn gelijkelijk van toepassing op de zeevaart, op de riviervaart en op de vaart van alle bevaarbare waterwegen, aan de hooge contracterende partijen toebehoorende, hetzij natuurlijke, hetzij kunstmatige, stroomen, rivieren, kanalen, killen of hoe ook anders derzelver aard of benaming zij, zonder eenige uitzondering en in elke rigting.

De gelijkstelling der wederzijdsche vlaggen met de nationale vlag, voor de vaart op al de hierboven vermelde waterwegen, is uitdrukkelijk van toepassing op het regt om deze waterwegen te bevaren, en op de regten of tollen door de schepen te betalen, hetzij voor die vaart zelve, hetzij in de havens aan de gezegde waterwegen gelegen, zonder acht te slaan op de soort der schepen, om het even of het zee- of rivierschepen zijn, of de eerste (zeeschepen) al dan niet als Rhijnschepen beschouwd worden, door een van patent voorzienen schipper gevoerd, eindelijk zonder acht te slaan op het land, van waar de schepen of hunne ladingen komen of werwaarts de schepen of hunne ladingen bestemd zijn.

Art. 11. De onderdanen van elke der contracterende partijen zullen, van beide zijden, wat de uitoefening der kustvaart betreft, de wetten naleven die tegenwoordig dit onderwerp regelen of voor het vervolg zullen mogen regelen in elk der Staten van de beide hooge contracterende partijen.

Art. 12. De nationaliteit der vaartuigen zal wederzijds worden erkend, volgens de wetten en reglementen aan elk land eigen, door middel van bewijzen en patenten, door de bevoegde overheden aan de kapiteins, gezagvoerders en schippers afgegeven.

Art. 13. De wederzijdsche consuls zullen de matrozen, die van de schepen hunner natie in het land der andere mogten zijn gedeserteerd, kunnen doen aanhouden, en hetzij aan boord of naar hun land terugzenden.

Tot dat einde zullen zij zich schriftelijk tot de bevoegde overheden wenden, en, door overlegging in het oorspronkelijke, of bij behoorlijk gewaarmerkt afschrift, der registers van het vaartuig, of van de scheepsrol, of door andere officiele bescheiden, bewijzen dat de teruggevorderde

de magasinage, de surveillance ou autres de cette nature, plus forts que ceux auxquels sont soumises les marchandises apportées par navires nationaux.

Art. 3. Les marchandises de toute espèce, sans distinction d'origine, importées de quelque pays que se soit, par navires des Pays-Bas dans les ports du Zollverein, ou par navires du Zollverein dans les ports des Pays-Bas, de même les marchandises de toute espèce, sans distinction d'origine, exportées pour quelque destination que ce soit, des ports des Pays-Bas par navires du Zollverein, ou des ports du Zollverein par navires Néerlandais, ne payeront dans les ports respectifs d'autres ni de plus forts droits d'entrée ou de sortie, imposés actuellement ou à imposer à l'avenir, que si l'importation ou l'exportation avait lieu par navires nationaux.

Art. 4. Les exemptions, primes, restitutions de droits ou autres faveurs ou avantages de ce genre, qui sont ou qui pourraient à l'avenir être accordés dans les États de l'une des hautes parties contractantes aux navires nationaux ou à leurs cargaisons, soit pour l'entrée, soit pour la sortie ou pour le transit, seront également accordés tant aux navires de l'autre partie qu'à leurs cargaisons, sans égard au pays d'où les navires ou leurs cargaisons viennent, ou pour lequel les navires ou leurs cargaisons sont destinés.

Les dispositions qui précèdent ne dérogent pas à l'exemption du droit de tonnage et d'autres faveurs spéciales de même nature, dont jouissent dans chaque État les navires employés à la pêche nationale.

Art. 5. En tout ce qui concerne le placement des navires, leur chargement ou déchargement dans les ports, rades, havres et bassins, et généralement pour toutes les formalités et dispositions quelconques, auxquelles peuvent être soumis les navires de commerce, leur équipage et leur chargement, il est convenu qu'il ne sera accordé aux navires nationaux aucun privilège ni aucune faveur, qui ne le soit également à ceux de l'autre partie; la volonté des deux hautes parties contractantes étant, que sous ce rapport aussi leurs bâtiments soient traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Art. 6. Les navires des Pays-Bas entrant dans un des ports du Zollverein et les navires du Zollverein entrant dans un des ports Néerlandais, et qui ne voudraient décharger qu'une partie de leur cargaison, pourront, en se conformant aux lois et règlements des États respectifs, conserver à leur bord la partie de leur cargaison qui serait destinée à un autre port, soit du même pays, soit d'un autre, et la réexporter, sans être astreints à payer pour cette partie de la cargaison aucun droit de douane, sauf les frais de surveillance.

Art. 7. Les navires de l'une des hautes parties contractantes, entrant en relâche forcée dans l'un des ports de l'autre, n'y payeront, soit pour le navire soit pour son chargement, que les droits auxquels les nationaux sont assujettis dans le même cas, pourvu que la nécessité de la relâche soit légalement constatée, que ces navires ne fassent aucune opération de commerce, et qu'ils ne séjournent pas dans le port plus longtemps que ne l'exige le motif qui a nécessité la relâche. Les déchargements et rechargements motivés par le besoin de réparer les bâtiments, ne seront point considérés comme opérations de commerce.

Art. 8. En cas d'échouement ou de naufrage d'un navire de l'une des hautes parties contractantes dans les États de l'autre, il sera prêté toute aide et assistance au capitaine et à l'équipage tant pour les personnes que pour le navire et sa cargaison.

Les opérations relatives au sauvetage auront lieu conformément aux lois du pays, et il ne sera payé de frais de sauvetage plus forts que ceux auxquels les nationaux seraient tenus en pareil cas.

Les marchandises sauvées ne seront soumises à aucun droit, à moins qu'elles ne soient livrées à la consommation.

Art. 9. L'intention des hautes parties contractantes étant de n'admettre aucune distinction entre les navires de leurs États respectifs, en raison de leur nationalité, en ce qui concerne l'achat de produits ou d'autres objets de commerce importés dans ces navires, il ne sera donné à cet égard, ni directement ni indirectement, ni par l'une ou l'autre des hautes parties contractantes, ni par aucune compagnie, corporation ou agent, agissant en leur nom ou sous leur autorité, aucune priorité ou préférence aux importations par navires indigènes.

Art. 10. Les stipulations qui précèdent (artt. 1 — 9) s'appliquent également à la navigation maritime, à la navigation fluviale et à la navigation de toutes les voies d'eau navigables, appartenant aux hautes parties contractantes, soit naturelles, soit artificielles, fleuves, rivières, canaux, chenaux ou de quelque autre espèce ou dénomination que ce soit, sans exception aucune et dans quelque direction que ce soit.

L'assimilation des pavillons respectifs avec le pavillon national pour la navigation sur toutes les voies d'eau mentionnées ci-dessus, s'applique expressément au droit de naviguer sur ces voies d'eau, et aux droits et péages à acquitter par les navires, soit pour cette navigation même, soit dans les ports sur les dites voies d'eau, sans aucun égard à la nature des navires, que ce soient des navires de mer ou de rivière, que les premiers (navires de mer) soient considérés ou non comme des bâtiments du Rhin conduits par un navigateur à patente, enfin sans égard au pays d'où les navires ou leurs cargaisons viennent, ou pour lequel les navires ou leurs cargaisons soient destinés.

Art. 11. Les sujets de chacune des hautes parties contractantes se conformeront respectivement, en ce qui concerne l'exercice du cabotage, aux lois qui régissent actuellement ou qui pourront régir par la suite cette matière, dans chacun des États des deux hautes parties contractantes.

Art. 12. La nationalité des bâtiments sera admise de part et d'autre d'après les lois et règlements, particuliers à chaque pays, au moyen de titres et patentes, délivrés par les autorités compétentes aux capitaines, patrons et bateliers.

Art. 13. Les consuls respectifs pourront faire arrêter et renvoyer soit à bord, soit dans leur pays, les matelots qui auraient déserté des bâtiments de leur nation dans le pays de l'autre.

A cet effet, ils s'adresseront par écrit aux autorités compétentes et justifieront par l'exhibition en original ou en copie dûment certifiée du registre du bâtiment ou du rôle d'équipage, ou par d'autres documents officiels, que les individus réclamés faisaient partie du dit équipage,

behooren tot de gezegde manschap behoorden. Op deze aldus gestaafde aanvraag zal hun de uitlevering niet mogen worden geweigerd.

Alle mogelijke hulp zal hun verleend worden tot opsporing en aanhouding der gemelde deserteurs, die in 's lands gevangenhuizen in verzekerde bewaring zullen worden gehouden, op aanvrage en op kosten der consuls, tot dat die agenten eene gelegenheid zullen gevonden hebben om hen te doen vertrekken.

Bijaldien echter deze gelegenheid zich niet binnen twee maanden na den dag der aanhouding voordeed, zullen de deserteurs in vrijheid gesteld en niet meer om dezelfde reden aangehouden kunnen worden.

Indien de deserteur eenig wanbedrijf begaan heeft, zal hij niet ter beschikking van den consul gesteld worden, dan nadat de regtbank, die bevoegd is er kennis van te nemen, hare uitspraak zal hebben gedaan en deze ten uitvoer zal gelegd zijn.

Er is overeengekomen, dat de schepelingen, die onderdanen zijn van het land waar de desertie plaats heeft, van de voorgaande bepalingen zijn uitgezonderd.

Art. 14. I. De ladingen der Nederlandsche schepen zullen eene geheele vrijstelling genieten der regten, vastgesteld bij de XVIde en XVIIde suppletoire artikelen van de Mentzer conventie van 31 Maart 1831:

a. voor den uitvoer uit Pruissen, stroomop- of stroomafwaarts, van alle inlandsche goederen, of wel van de zoodanige, die, de inkomende regten voldaan hebbende, zich in het vrije verkeer bevinden; stroomopwaarts evenwel, met uitzondering van de goederen, die kennelijk van niet-Duitschen oorsprong zijn;

b. voor het transport van allerlei goederen van de eene Pruissische Rijnhaven naar de andere;

c. voor den invoer, om het even of de regten bij den invoer aan de grenzen dan wel eerst ter plaatse der lossing betaald worden, van tot verbruik bestemde goederen van vreemde herkomst, op het Pruissische gedeelte van den Rijn, om het even of dezelve regtstreeks van buiten's lands komen dan wel, onder contrôle der administratie, uit een der tot de Duitsche Tolvereeniging behoorende Staten worden aangevoerd;

d. voor het transport van goederen, niet voor overzeesche bekend staande, vrijelijk kunnende circuleren, en geladen, hetzij in eene Pruissische plaats boven Coblentz, hetzij in eene der havens van den Rijn of van dezelfs nevenstroomen, gelegen in de Koningrijken Beijeren en Wurtemberg, in de Groot-hertogdommen Baden, Hessen en Luxemburg, en het Hertogdom Nassau of in het gebied der Vrije Stad Frankfort, en bestemd om in eene Pruissische Rijnhaven ingevoerd, of wel om op dien stroom doorgevoerd te worden naar de Nederlanden;

e. voor het transport van goederen, over het grondgebied van het Tolverbond doorgevoerd wordende, en slechts van een gedeelte van den Pruissischen Rijn gebruik makende, wanneer die goederen te land op den regter Rhijnoever ingevoerd, langs dien stroom worden uitgevoerd, of wel als dezelve, langs den Rhijn ingevoerd, te land op den regter stroomoever uitgevoerd worden.

II. In alle andere gevallen zullen de ladingen der Nederlandsche schepen de regten, vastgesteld bij het XVIde suppletoire artikel van de Mentzer conventie van 31 Maart 1831, slechts betalen volgens het hierbij gevoegd verlaagd tarief.

III. Er is evenwel overeengekomen, dat de goederen, die tegenwoordig onderworpen zijn aan de betaling van het $1/4$ of $1/20$ van het regt vastgesteld bij het XVIIde suppletoire artikel van de Mentzer conventie van 31 Maart 1831, of die van alle regt vrij zijn, die voordeelen zullen genieten in Nederlandsche schepen, en er is uitdrukkelijk overeengekomen dat het $1/4$ en het $1/20$ insgelijks van toepassing zijn op de ladingen der Nederlandsche schepen voor de goederen die thans toegevoegd zijn aan de klasse met het $1/4$ regt belast, te weten: gele bessen, quercitroen, saflor, aloë, galnoten, sumak, verwhout in blokken, wijnsteen en salpeter;

en aan de klasse met het $1/20$ regt belast, te weten: de haring.

Er is bovendien overeengekomen, dat het in eene lagere klasse brengen van zwavel, kaarden, meekrap en garancine, tot dusverre slechts toegelaten voor de afvaart, insgelijks van toepassing zal zijn bij de opvaart.

IV. De Nederlandsche schippers zullen vrijdom genieten van het recognitieregt, vastgesteld bij tarief *B*, gevoegd bij de Mentzer conventie van den 31sten Maart 1831, voor de binnenvaart tusschen Coblentz en Emmerik, welke niet verder dan het een of het ander dezer kantoren wordt uitgestrekt.

Art. 15. De Nederlandsche schippers, die regtstreeks van Emmerik naar Coblentz, of vice versa, willen doorvaren, zullen de bevoegdheid hebben om het geheel der te betalen regten vooruit te voldoen, te weten: te Coblentz, zoo zij den Rhijn af-, en te Emmerik zoo zij dien opvaren.

Art. 16. De schepen van het Tolverbond en hunne ladingen zullen in de Nederlanden genieten eene algeheele vrijstelling:

1°. der regten, vastgesteld bij de XVIde en XVIIde suppletoire artikelen der Mentzer conventie van 31 Maart 1831;

2°. van het recognitie-regt vastgesteld bij tarief *B*, gevoegd bij dezelfde conventie;

3°. van het vast regt, vastgesteld volgens art. 4 en de bijlage A van de Mentzer conventie voornoemd, voor den doorvoer over het Nederlandsch grondgebied, van Krimpen en Gorcum tot aan de opene zee, en vice versa;

4°. van het vast regt, geheven voor den doorvoer tusschen Belgie en den Rhijn, langs de wateren genaamd „binnenwateren" aangeduid in art. 2 van het reglement van Antwerpen van 20 Mei 1843, te weten: langs al de bevaarbare wegen, de gemeenschap daarstellende tusschen de Wester-Schelde en den Rhijn, daaronder begrepen het Sloe, de Ooster-Schelde en de Maas;

5°. van het scheepvaartregt op de Maas en den IJssel; en eindelijk

6°. van elk ander regt of elken anderen tol die thans mogt bestaan of in het vervolg zou worden daargesteld, hetzij op de wateren waarop van toepassing zijn de regten, vermeld onder n°. 1 — 5 van het tegenwoordig artikel, hetzij op alle andere bevaarbare wegen, op het Nederlandsche grondgebied gelegen, zoo als de eene en de andere zijn aangeduid in de 1ste alinea van art. 10.

De schepen van het Tolverbond alsmede hunne ladingen zullen de algeheele hierboven bedongen vrijstelling genieten, onverschillig welke de plaats zij van hun vertrek, van hunne herkomst of van hunne bestemming, en om het even welke de rigting zij waarin het transport geschiedt, in alle gevallen en met name:

a. als de goederen over Nederlandsch gebied regtstreeks doorgevoerd worden, hetzij dezelve van den Rhijn komen om zeewaarts of naar Belgie te gaan, hetzij dezelve uit zee of van Belgie komen om naar den Rhijn of naar eene andere, onverschillig welke, rigting te gaan;

Sur cette demande ainsi justifiée, la remise ne pourra leur être refusée.

Il leur sera donné toute aide pour la recherche et l'arrestation des dits déserteurs, qui seront détenus dans les maisons d'arrêt du pays, à la réquisition et aux frais des consuls, jusqu'à ce que ces agents aient trouvé une occasion de les faire partir.

Si pourtant cette occasion ne se présentait pas dans un délai de deux mois, à compter du jour de l'arrestation, les déserteurs seront mis en liberté et ne pourront plus être arrêtés pour la même cause.

Si le déserteur a commis quelque délit, il ne sera mis à la disposition du consul, qu'après que le tribunal, qui a droit d'en connaître, ait rendu son jugement, et que celui-ci ait eu son effet.

Il est entendu, que les marins, sujets du pays où la désertion a lieu, sont exceptés des dispositions qui précèdent.

Art. 14. I. Les cargaisons des bâtiments Néerlandais jouiront d'une entière franchise des droits, déterminés par le XVIme et le XVIIme article supplémentaires à la convention de Mayence du 31 Mars 1831:

a. pour l'exportation de Prusse, soit à la remonte soit à la descente, de tous les objets indigènes ou bien de ceux qui, ayant acquitté les droits d'entrée, se trouvent en libre circulation; à la remonte toutefois à l'exception des objets d'origine notoirement non-Allemande;

b. pour le transport d'objets quelconques d'un port Prussien du Rhin à l'autre;

c. pour l'importation, que les droits de douane soient acquittés lors de l'importation à la frontière ou seulement à l'endroit du déchargement, d'objets de provenance étrangère, sur la partie Prussienne du Rhin, destinés pour la consommation, soit qu'ils viennent directement de l'étranger, soit qu'ils arrivent sous contrôle administratif d'un des États du Zollverein;

d. pour le transport d'objets non réputés d'outre-mer, pouvant circuler librement, et embarqués, soit dans un endroit Prussien au-dessus de Coblence, soit dans un des ports du Rhin ou de ses confluents situés dans les Royaumes de Bavière et de Wurtemberg, dans les Grand-Duchés de Bade, de Hesse et de Luxembourg, dans le Duché de Nassau ou dans le territoire de la Ville libre de Francfort, et destinés à l'importation dans un port Prussien du Rhin, ou à transiter sur ce fleuve vers les Pays-Bas;

e. pour le transport des marchandises transitant par le territoire du Zollverein et n'empruntant qu'une partie du Rhin-Prussien, quand ces marchandises, importées par terre sur la rive droite du Rhin, s'exportent par ce fleuve, ou qu'importées par le Rhin, elles sortent par voie de terre sur la rive droite du fleuve.

II. Dans tous les autres cas les cargaisons des bâtiments Néerlandais ne payeront les droits, déterminés par le XVIme article supplémentaire à la convention de Mayence du 31 Mars 1831, que d'après le tarif réduit ci-annexé.

III. Il est bien entendu toutefois, que les marchandises qui actuellement sont passibles du quart ou du vingtième du droit, déterminé par l'article XVII supplémentaire à la convention de Mayence du 31 Mars 1831, ou qui sont libres de tout droit jouiront de ces avantages sur bâtiments Néerlandais; et on est convenu expressément que le quart et le vingtième s'appliquent également aux cargaisons des bâtiments Néerlandais, pour les marchandises qui viennent d'être ajoutées à la classe imposée au quart, savoir: baies de nerprun, quercitron, saflor, aloés, noix de galle, sumac, bois de teinture en bûches, tartre et salpêtre;

et à la classe imposée au vingtième, savoir: les harengs.

On est convenu en outre, que le déclassement du soufre, des chardons-cardières, des garances et de la garancine, qui n'a été admis jusqu'ici que pour la navigation descendante, s'appliquera de même à la navigation remontante.

IV. Les bateliers Néerlandais jouiront de la franchise du droit de reconnaissance, réglé par le tarif B, annexé à la convention de Mayence du 31 Mars 1831, pour la navigation intérieure entre Coblence et Emmerick, qui ne dépassera ni l'un ni l'autre de ces bureaux.

Art. 15. Les bateliers Néerlandais qui veulent transiter directement d'Emmerick à Coblence, ou vice versa, auront la faculté de payer d'avance le total des droits à acquitter, savoir à Coblence s'ils descendent, et à Emmerick s'ils remontent le Rhin.

Art. 16. Les bâtiments du Zollverein ainsi que leurs cargaisons jouiront dans les Pays-Bas de la franchise entière:

1. des droits, déterminés par le XVIme et le XVIIme article supplémentaires à la convention de Mayence du 31 Mars 1831;

2. du droit de reconnaissance, réglé par le tarif B annexé à la même convention;

3. du droit fixe, établi d'après l'article IV et l'annexe A de la convention de Mayence précitée, pour le passage par le territoire des Pays-Bas, depuis Krimpen et Gorcum jusqu'à la pleine mer, et vice versa;

4. du droit fixe, perçu pour le passage entre la Belgique et le Rhin par les eaux dites intermédiaires, indiquées à l'art. 2 du règlement d'Anvers du 20 Mai 1843, savoir: par toutes les voies navigables communiquant de l'Escaut Occidental au Rhin, y compris le Sloe, l'Escaut Oriental et la Meuse;

5. du droit de navigation sur la Meuse et l'Yssel; enfin

6. de tout autre droit ou péage qui existerait actuellement ou qui serait établi à l'avenir, soit sur les eaux auxquelles s'appliquent les droits mentionnés sous les n°. 1 à 5 du présent article, soit sur toutes les autres voies navigables situées sur le territoire des Pays-Bas, ainsi que les unes et les autres sont désignées à l'alinéa 1 de l'art. 10.

Les bâtiments du Zollverein, ainsi que leurs cargaisons, jouiront de la franchise entière stipulée ci-dessus, quel que soit le lieu de leur départ, de leur provenance ou de leur destination, et quelle que soit la direction dans laquelle le transport se fasse, dans tous les cas, et nommément:

a. que les marchandises passent par les Pays-Bas en transit direct, soit qu'elles viennent du Rhin pour entrer en mer ou pour aller en Belgique, soit qu'elles viennent de la mer ou de la Belgique pour aller au Rhin ou dans une autre direction quelconque;

b. als de goederen van den Rhijn komen, uit zee of van Belgie, om gelost of overgeladen te worden in de Nederlanden, en om het even welke hunne verdere bestemming zij;

c. als de goederen in de Nederlanden geladen zijn, en dat zij gaan òf wel naar eene andere plaats, gelegen in de Nederlanden, òf wel naar den Rhijn, òf naar de opene zee, òf naar Belgie.

Art. 17. De Nederlandsche Regering verbindt zich om van nu af aan, het tegenwoordig bedrag der sluis- en bruggelden, thans geheven wordende van de langs het kanaal tusschen Gorcum en Vianen, genaamd Zederik-kanaal, varende schepen, met 50 per cent te verminderen.

De Nederlandsche Regering verbindt zich insgelijks, om zooveel mogelijk te verminderen de brug-, sluis-, haven- en alle andere regten en tollen, thans geheven wordende van de schepen die langs de kanalen en rivieren varen van Vreeswijk naar Amsterdam, en vice versa, zoodra zij zich tot dat einde zal hebben verstaan met de plaatselijke overheden, welke die regten heffen.

Art. 18. De thans bestaande tarieven voor de loodsgelden op den Nederlandschen Rhijn, de Waal en de Lek, tusschen Lobith, Dordrecht en Rotterdam of wel Amsterdam, zullen met 50 per cent verminderd worden. Er zal op het voornoemde Rhijn-stroomgebied geen baken- of drijftonnengeld geheven worden.

Art. 19. De schepen van het Tolverbond, zonder eenig onderscheid, zullen het regt hebben zoodanigen weg te kiezen als zij goedvinden, om de Nederlanden, den Rhijn af, tot in de opene zee, en vice versa, door te varen. Niettegenstaande de afschaffing van het vast regt, zullen zij bij de doorvaart genieten al de voordeelen en al de faciliteiten, hetzij van douane hetzij andere, bij de Mentzer conventie van 31 Maart 1831 verzekerd aan de schepen tot de Rhijnvaart behoorende, en aan hunne ladingen, transiterende van den Rhijn tot in de opene zee, of vice versa, langs de wegen aangeduid in art. 3 der gezegde conventie.

Zoo ook zullen de schepen en de houtvlotten van het Tolverbond, zonder eenig onderscheid, het regt hebben om den weg die hun goeddunkt te kiezen, om de Nederlanden door te varen, van den Rhijn naar Belgie en vice versa. Niettegenstaande de afschaffing van het vast regt, zullen zij bij de doorvaart alle voordeelen en faciliteiten genieten, hetzij van douane, hetzij andere, vermeld in het reglement van Antwerpen van 20 Mei 1843, betreffende de vaart der binnenwateren tusschen Schelde en Rhijn.

Art. 20. De schepen, uitsluitend met steenkolen beladen, zullen op de thans bestaande voorwaarden de faciliteiten blijven genieten, hun toegestaan met opzigt tot de bevoegdheid om hunne ladingen bij het eerste kantoor van invoer te Lobith aan te geven, volgens de ijkschaal, waarvan zij overeenkomstig de Mentzer conventie van 31 Maart 1831 voorzien zijn.

Art. 21. De wederzijdsche schippers zullen vrijgesteld zijn van het patentregt, alsmede van elk ander tot hun beroep betrekkelijk personeel regt, voor alle reizen, welke zij doen tusschen het gebied van het Tolverbond en dat der Nederlanden, hetzij met lading, hetzij in ballast.

Wat betreft de binnenlandsche scheepvaart, zoo is er overeengekomen, dat de schippers van het Tolverbond in de Nederlanden jaarlijks slechts zullen betalen een regt van 20 cents per ton van eene kubiek el (behoudens 28 opcenten), en dat de Nederlandsche schippers in elk der Staten van het Tolverbond als maximum slechts zullen betalen het tegenwoordig in die Staten bestaand patentregt.

Als binnenlandsche scheepvaart zal niet worden beschouwd het transport, hetzij der goederen, welke de schippers aanbrengen, uit het gebied van het Tolverbond in de Nederlanden, of vice versa, naar eene of naar verschillende plaatsen van het andere land, gelegen in den koers hunner reis, hetzij van de goederen, die de terugkeerende schippers uitvoeren uit eene of verschillende plaatsen van het andere land, in den koers hunner reis gelegen.

De voorgaande bepalingen zijn insgelijks van toepassing op de stoombooten.

Overigens is het uitdrukkelijk bepaald, dat de voorgaande bepalingen, zonder uitzondering, van toepassing zijn op al de waterwegen, vermeld in alinea 1 van art. 10.

Art. 22. Ten einde, zooveel mogelijk, alles wat den handel en de scheepvaart op den Rhijn en op de andere bevaarbare wegen zou kunnen belemmeren, uit den weg te ruimen, zullen de hooge contracterende partijen zich beide toeleggen op het zooveel doenlijk vereenvoudigen te dien aanzien van de formaliteiten bij derzelver wetten en reglementen op het stuk der douanen voorgeschreven.

Bovendien verbinden zich de hooge contracterende partijen wederzijds, om de vaartuigen van het andere land, alsmede hunne ladingen te doen deelen in de vrijstellingen of verminderingen ten aanzien van de scheepvaartregten, alsmede in elk ander voordeel, dat zij in het vervolg aan de nationale vaartuigen of aan hunne ladingen zouden mogen toestaan.

Art. 23. Ten einde, zoo spoedig mogelijk, de hinderpalen weg te ruimen, welke de toestand der rivieren voor de scheepvaart oplevert, en in het bijzonder tusschen Keulen en Dordrecht en Rotterdam, zoo verbinden zich de wederzijdsche Regeringen wederkeerig, elke Regering voor het gedeelte van den Rhijn dat haar gebied doorloopt, deszelfs loop te doen verbeteren en het vaarwater te laten verdiepen, zoodat in alle jaargetijden, zooveel door kunstwerken uitvoerbaar is, aan de beladene schepen een genoegzame diepgang worde verzekerd.

Art. 24. Er zal volkomen en algeheele handelsvrijheid bestaan tusschen de onderdanen der twee hooge contracterende partijen, in dien zin dat dezelfde faciliteiten, veiligheid en bescherming, door de eigen onderdanen genoten, over en weder worden gewaarborgd. Dien ten gevolge zullen de wederzijdsche onderdanen, ter zake van hunnen handel of van hunne nijverheid, in de havens, steden of plaatsen, hoe ook genaamd, der beide hooge contracterende partijen, hetzij zij zich daar vestigen, hetzij zij er zich slechts tijdelijk met der woon neêrzetten of ophouden, geene andere of hoogere regten, schattingen of belastingen betalen, dan die van de inboorlingen zullen geheven worden; en de voorregten, vrijdommen en andere gunsten, welke de onderdanen van de eene der beide hooge contracterende partijen in zake van handel of van nijverheid genieten, zullen gemeen zijn aan die van de andere.

Wat betreft de fabrikanten en kooplieden van een der Staten van de hooge contracterende partijen, alsmede hunne handelsreizigers, welke in den anderen Staat aankoopen doen voor de behoeften hunner nijverheid, en er bestellingen met of zonder monsters op doen, doch zonder met koopwaren rond te venten, zoo is het navolgende overeengekomen:

De onderdanen van een der Staten van het Tolverbond, die in de Nederlanden reizen, hetzij voor eigen rekening, hetzij voor die van een handelshuis van het Tolverbond, zullen ter zake van hunnen handel geene andere regten betalen dan een jaarlijksch patentregt van f. 12 (behoudens 28 opcenten), als maximum.

b. que les marchandises viennent du Rhin, de la mer ou de la Belgique, pour être déchargées ou transbordées dans les Pays-Bas, et quelle que soit leur destination ultérieure;

c. que les marchandises soient chargées dans les Pays-Bas, et qu'elles passent soit à un autre endroit situé dans les Pays-Bas, soit au Rhin, soit à la pleine mer, soit en Belgique.

Art. 17. Le Gouvernement Néerlandais s'engage à réduire dès-à-présent de cinquante pour cent le taux actuel des droits d'écluses et de ponts prélevés actuellement sur les navires qui passent le canal entre Gorcum et Vianen, dit Zederik-kanaal.

Le Gouvernement Néerlandais s'engage également à diminuer autant que possible les droits de ponts, d'écluses, de ports, et tous les autres droits et péages, prélevés actuellement sur les navires qui passent par les canaux et rivières de Vreeswyk et Amsterdam ou vice versa, aussitôt qu'il se sera entendu à cet effet avec les autorités locales, qui perçoivent ces droits.

Art. 18. Les taxes de pilotage actuellement existantes sur le Rhin Néerlandais, le Waal et le Leck, entre Lobith, Dordrecht et Rotterdam ou bien Amsterdam, seront réduits de cinquante pour cent. Il ne sera perçu sur le territoire fluvial Rhénan susmentionné aucun droit de balisage ni de bouée.

Art. 19. Les navires du Zollverein, sans dictinction aucune, auront le droit de choisir telle voie qu'il leur plaira pour traverser les Pays-Bas, du Rhin à la pleine mer ou vice versa. Nonobstant l'abolition du droit fixe, ils jouiront à leur passage de tous les avantages et de toutes les facilités, soit de douane, soit autres, assurés par la convention de Mayence du 31 Mars 1831 aux navires faisant partie de la navigation Rhénane et à leurs cargaisons, transitant du Rhin à la pleine mer ou vice versa, par les voies désignées à l'art. 3 de la dite convention.

De même, les navires et les trains de bois du Zollverein, sans distinction aucune, auront le droit de choisir telle voie qu'il leur plaira pour traverser les Pays-Bas, du Rhin en Belgique ou vice versa. Nonobstant l'abolition du droit fixe, ils jouiront à leur passage de tous les avantages et de toutes les facilités, soit de douane, soit autres, mentionnés dans le règlement d'Anvers du 20 Mai 1843, relatif à la navigation des eaux intermédiaires entre l'Escaut et le Rhin.

Art. 20. Les navires, uniquement chargés de houille, continueront à jouir, aux conditions actuellement existantes, des facilités qui leur sont accordées par rapport à la faculté de déclarer leurs chargements au premier bureau à l'entrée à Lobith, suivant l'échelle de jaugeage, dont ils sont pourvus aux termes de la convention de Mayence du 31 Mars 1831.

Art. 21. Seront exempts du droit de patente, ainsi que de tout autre droit personnel, à raison de leur profession, les bateliers respectifs pour tous les voyages qu'ils feront entre le territoire du Zollverein et celui des Pays-Bas, soit chargés ou sur lest.

En ce qui concerne la navigation à l'intérieur, il a été convenu que les bateliers du Zollverein ne payeront dans les Pays-Bas par année qu'un droit de 20 cents par tonneau d'un mètre cube (sauf 28 pour cent additionnels), et que les bateliers Néerlandais ne payeront au maximum dans chacun des États du Zollverein que le droit de patente existant actuellement dans ces États.

Ne sera pas considéré comme navigation à l'intérieur le transport, soit des marchandises que les bateliers apportent du territoire du Zollverein aux Pays-Bas ou vice versa, pour un ou pour différents endroits de l'autre pays, situés dans le cours de leur voyage, soit des marchandises que les bateliers retournants exportent d'un ou de différents endroits de l'autre pays situés dans le cours de leur voyage.

Les dispositions qui précèdent s'appliquent également aux bateaux à vapeur.

Il est bien entendu du reste, que les dispositions qui précèdent s'appliquent, sans exception, à toutes les voies d'eau indiquées à l'alinéa 1 de l'art. 10.

Art. 22. Pour écarter, autant que possible, tout ce qui pourrait entraver le commerce et la navigation du Rhin et des autres voies navigables, les hautes parties contractantes s'appliqueront l'une et l'autre à simplifier à cet égard, autant que faire se pourra, les formalités prescrites par leurs lois et règlements de douane.

Les hautes parties contractantes prennent en outre l'engagement réciproque de faire participer les bâtiments de l'autre pays, ainsi que leurs cargaisons, aux exemptions ou diminutions relatives aux droits de navigation, ainsi qu'à tout autre avantage qu'elles pourraient accorder par la suite aux bâtiments nationaux ou à leurs cargaisons.

Art. 23. Dans le but d'éloigner le plus tôt possible les obstacles, que l'état des rivières offre à la navigation, et spécialement entre Cologne et Dordrecht et Rotterdam, les Gouvernements respectifs s'engagent mutuellement, chaque Gouvernement pour la partie du Rhin qui parcourt son territoire, d'en faire rectifier le cours et approfondir le chenal, de manière à assurer, autant que faire se peut, par travaux d'art, dans toutes les saisons, aux bâtiments chargés un tirant d'eau suffisant.

Art. 24. Il y aura pleine et entière liberté de commerce entre les sujets des deux hautes parties contractantes, en ce sens que les mêmes facilités, sécurité et protection, dont jouissent les nationaux, sont garanties des deux parts. En conséquence, les sujets respectifs ne payeront point à raison de leur commerce ou de leur industrie, dans les ports, villes ou lieux quelconques des deux hautes parties contractantes, soit qu'ils s'y établissent, soit qu'ils y résident ou séjournent temporairement, des droits, taxes ou impôts autres ou plus élevés que ceux qui se percevront sur les nationaux; et les privilèges, immunités et autres faveurs, dont jouiront en matière de commerce ou d'industrie les sujets de l'une des deux hautes parties contractantes, seront communs à ceux de l'autre.

Pour ce qui regarde les fabricants et les marchands de l'un des Etats des hautes parties contractantes, ainsi que leurs commis-voyageurs, qui font dans l'autre État des achats pour les besoins de leur industrie et y recueillent des commandes avec ou sans échantillons, mais sans colporter des marchandises, on est convenu de ce qui suit:

Les sujets de l'un des Etats du Zollverein, qui voyagent dans les Pays-Bas, soit pour leur propre compte, soit pour le compte d'une maison du Zollverein, ne payeront à raison de leur commerce, d'autres droits qu'un droit de patente de 12 florins (sauf 28 pour cent additionnels) par année, au maximum.

Wederkeerig zullen de Nederlandsche onderdanen die in het Tolverbond reizen, hetzij voor eigen rekening hetzij voor die van een Nederlandsch huis, ter zake van hunnen handel geene andere regten betalen dan een patentregt van 8 Thalers jaarlijks, als maximum, in elken Staat van het Tolverbond.

Er is evenwel overeengekomen, dat in alle gevallen, waarin in een of ander der Staten van het Tolverbond het wettig tegenwoordig bestaand patentregt voor Nederlandsche onderdanen minder dan 8 Thalers bedraagt, dat regt niet zal kunnen verhoogd worden.

Art. 25. De doorvoer der goederen, uit Nederland komende of derwaarts bestemd, gaande door de hierna aangeduide landstreken van het Tolverbond, zal als maximum aan een regt onderworpen zijn van een half Silbergr. per centenaar (tol-centenaar):

a. voor alle goederen, die te land binnenkomen langs de grens tusschen het Tolverbond en de Nederlanden, en die van Keulen of van eenige andere Rhijnhaven beneden Keulen het Tolverbond uitgaan langs den Rhijn, hetzij stroomop- hetzij stroomafwaarts;

b. voor alle goederen die langs den Rhijn, te Emmerik of Neuburg binnenkomen, en die van Keulen of van eene andere Rhijnhaven beneden Keulen, te land worden uitgevoerd over de grens tusschen het Tolverbond en de Nederlanden;

c. voor alle goederen die, over het gebied van het Tolverbond, van de Nederlanden naar Belgie, van Belgie naar de Nederlanden en van de Nederlanden naar de Nederlanden worden verzonden.

Er is bovendien overeengekomen, dat de doorvoer der uit de Nederlanden komende of derwaarts bestemde goederen, gaande over het gebied van het Tolverbond, niet aan meer bezwarende voorwaarden zal onderworpen worden, noch andere of hoogere regten zal betalen, dan de doorvoer der goederen komende uit of bestemd naar Belgie, gaande over het gebied van het Tolverbond. Er is evenwel overeengekomen, dat deze bepaling alleen van toepassing is op dezelfde wijzen van transport, en dat zij derhalve zal worden toegepast op den doorvoer langs den tusschen het Tolverbond en de Nederlanden aan te leggen spoorweg, zoodra die spoorweg zal voltooid zijn.

Er is overigens overeengekomen, dat in alle de voornoemde gevallen, van de langs den Rhijn vervoerde goederen, behalve het doorvoerregt, het Rhijn-scheepvaartregt zal worden geheven, voor zooverre de heffing van dat regt nog, overeenkomstig de bepalingen van dit verdrag, geoorloofd zal wezen.

Art. 26. De vrijstelling van alle doorvoerregt door de Nederlanden is verzekerd voor alle goederen of handelsvoorwerpen, zonder onderscheid van oorsprong, komende uit de Staten van het Tolverbond of derwaarts gaande, om het even welk het land hunner herkomst of hunner bestemming zij.

Deze bepaling is, zonder eenig onderscheid, van toepassing op elke soort van weg of transportmiddel, voor den doorvoer door de Nederlanden gebezigd.

Art. 27. De Nederlandsche Regering verbindt zich, te Rotterdam, aan de boorden der Maas, een vrij entrepôt te bouwen of te laten bouwen, toegankelijk voor de schepen, binnen den omtrek van hetwelk alle soort van goederen komende uit of gaande naar het Tolverbond, hetzij dezelve de Nederlanden doorgevoerd worden of dat zij later bestemd zijn tot binnenlandsch verbruik, kunnen worden geladen, gelost, overgeladen, voorloopig nedergelegd, in pakhuizen geborgen of behandeld, zonder gewogen noch in de bijzonderheden onderzocht te worden, en zonder aan andere formaliteiten onderworpen te zijn dan aan die, welke streng vereischt worden tot het te keer gaan van den sluikhandel.

Dit vrije entrepôt zal, zoo digt mogelijk, bij het station van den spoorweg van Rotterdam naar Utrecht worden daargesteld, en aan dat station door eene ijzeren baan verbonden worden; hetzelve zal gebouwd worden in dier voege, dat hetzelve uiterlijk ter beschikking van den handel zal gesteld worden, wanneer gezegde spoorweg in gebruik zal worden gebragt.

Er zullen geene andere of hoogere pakhuis-, kaai- en kraangelden geheven worden, dan die vastgesteld zijn bij art. 69 der Mentzer conventie van 31 Maart 1831.

Art. 28. De voortbrengselen der Nederlandsche visschvangst en de voortbrengselen van allerhande soort van de Nederlandsche kolonien, in het Tolverbond ingevoerd, hetzij de invoer regtstreeks uit die kolonien, of door middel der havens en handelsplaatsen der Nederlanden, ter zee, langs de stroomen, kanalen of andere binnenwateren, of over land, plaats hebbe, zullen aan geene andere of hoogere regten onderworpen worden dan aan die, welke gelegd zijn of in het vervolg gelegd zullen worden op de gelijksoortige voortbrengselen van elke andere meest begunstigde natie. Elke vermindering der invoerregten van het Tolverbond op die voorwerpen, hetzij in het algemeen, hetzij ten gunste van eenige andere natie, zal, van stonde aan, met volle regt en zonder equivalent, worden toegepast op de gelijksoortige voortbrengselen der Nederlandsche kolonien.

Art. 29. Alle soort van voortbrengselen van den grond en van de nijverheid van het Tolverbond, in de Nederlanden ingevoerd, hetzij de invoer plaats hebbe ter zee, langs de stroomen, kanalen of andere binnenlandsche wateren, of over land, zullen aan geene andere of hoogere regten onderworpen zijn dan aan die, welke gelegd zijn of in het vervolg gelegd zullen worden op de gelijksoortige voortbrengselen van elke andere meest begunstigde natie. Elke vermindering der Nederlandsche invoerregten op die voorwerpen, hetzij in het algemeen hetzij ten gunste van eenige andere natie, zal van stonde aan, met vol regt en zonder equivalent, worden toegepast op de gelijksoortige voortbrengselen van den grond en van de nijverheid der Staten van het Tolverbond.

Art. 30. De onderdanen der Staten van het Tolverbond zullen in de Nederlandsche kolonien alle gunsten genieten, die verleend zijn of zullen worden aan de onderdanen van elken anderen meest begunstigden Europeschen Staat.

Art. 31. De schepen van het Tolverbond alsmede hunne ladingen zullen in de Nederlandsche kolonien op denzelfden voet als de nationale schepen en hunne ladingen behandeld worden, zonder acht te slaan op het land van waar de schepen of hunne ladingen komen of naar hetwelk de schepen of hunne ladingen bestemd zijn:

Par réciprocité, les sujets Néerlandais, qui voyagent dans le Zollverein, soit pour leur propre compte, soit pour le compte d'une maison Néerlandaise, ne payeront à raison de leur commerce, d'autres droits qu'un droit de patente de 8 Thaler par année, au maximum, dans chaque État du Zollverein.

Il est toutefois bien entendu, que dans tous les cas, où dans l'un ou l'autre des États du Zollverein le droit légal de patente actuellement existant pour les sujets Néerlandais est moins de 8 Thaler, ce droit ne pourra pas être augmenté.

Art. 25. Le transit des marchandises, venant des Pays-Bas ou y allant, passant par les territoires ci-après désignées du Zollverein, sera soumis, au maximum, à un droit d'un demi Silbergros par quintal (Zollzentner):

a. pour toutes les marchandises, qui entrent par terre sur la frontière entre le Zollverein et les Pays-Bas, et qui de Cologne ou de quelque port du Rhin au-dessous de Cologne sortent du Zollverein sur le Rhin, soit en amont, soit en aval;

b. pour toutes les marchandises qui entrent sur le Rhin par Emmerick ou Neubourg, et qui de Cologne ou d'un autre port du Rhin au-dessous de Cologne sont exportées par terre sur la frontière entre le Zollverein et les Pays-Bas;

c. pour toutes les marchandises, qui, touchant le territoire du Zollverein, sont expédiées des Pays-Bas pour la Belgique de la Belgique pour les Pays-Bas et des Pays-Bas pour les Pays-Bas.

Il est convenu en outre, que le transit des marchandises, venant des Pays-Bas ou y allant, passant par le territoire du Zollverein, ne sera pas soumis, à des conditions plus onéreuses, et ne payera d'autres ni de plus forts droits de transit, que le transit des marchandises venant de Belgique ou y allant, passant par le territoire du Zollverein. Toutefois, il est bien entendu, que cette disposition n'est applicable qu'aux-mêmes modes de transport, et qu'en conséquence elle s'appliquera au transit par le chemin de fer à établir entre le Zollverein et les Pays-Bas, aussitôt que ce chemin de fer sera achevé.

Il s'entend, du reste, que dans tous les cas précités il sera perçu des marchandises, transportées sur le Rhin, outre le droit de transit, le droit de navigation du Rhin, en tant que la perception de ce droit sera encore permise aux termes de ce traité.

Art. 26. La franchise de tout droit de transit par les Pays-Bas est assurée pour toutes les marchandises ou objets de commerce, sans distinction d'origine, venant des États du Zollverein ou y allant, quel que soit le pays de leur provenance ou de leur destination.

Cette disposition s'applique, sans distinction aucune, à toute sorte de voie ou de moyen de transport employé pour le transit par les Pays-Bas.

Art. 27. Le Gouvernement Néerlandais s'engage à construire ou à faire construire à Rotterdam, aux bords de la Meuse, un entrepôt franc, accessible aux navires, dans l'enceinte duquel les marchandises de toute espèce venant du Zollverein ou y allant, soit qu'elles passent par les Pays-Bas ou qu'elles soient destinées ultérieurement à la consommation intérieure, peuvent être chargées, déchargées, transbordées, provisoirement déposées, emmagasinées ou manipulées, sans être pésées ni examinées en détail et sans être assujetties à d'autres formalités que celles rigoureusement réquises pour la répression de la fraude.

Cet entrepôt franc sera établi aussi près que possible de la station du chemin de fer de Rotterdam à Utrecht, et relié à cette station par une voie ferrée; il sera exécuté de manière à être au plus tard mis à la disposition du commerce, lorsque le dit chemin de fer sera mis en exploitation.

Il ne sera perçu des droits de magasinage, de quai, de grue, autres ni de plus forts que ceux fixés par l'article 69 de la convention de Mayence du 31 Mars 1831.

Art. 28. Les produits de la pêche Néerlandaise, et les produits de toute espèce des colonies Néerlandaises, importés dans le Zollverein, que l'importation ait lieu directement des dites colonies ou par l'intermédiaire des ports et places de commerce des Pays-Bas, par mer, sur les fleuves, canaux ou autres eaux intérieures, ou par terre, ne seront assujettis à d'autres ni de plus forts droits que ceux qui sont ou qui seront imposés à l'avenir sur les produits similaires de toute autre nation la plus favorisée. Toute réduction des droits d'entrée du Zollverein sur ces objets, soit générale, soit en faveur d'une autre nation quelconque, s'appliquera à l'instant même, de plein droit et sans équivalent, aux produits similaires des colonies Néerlandaises.

Art. 29. Les produits de toute espèce du sol et de l'industrie des États du Zollverein, importés dans les Pays-Bas, que l'importation ait lieu par mer, sur les fleuves, canaux ou autres eaux intérieures, ou par terre, ne seront assujettis à d'autres ni de plus forts droits que ceux qui sont ou qui seront imposés à l'avenir sur les produits similaires de toute autre nation; la plus favorisée. Toute réduction des droits d'entrée des Pays-Bas sur ces objets, soit générale soit en faveur d'une autre nation quelconque, s'appliquera à l'instant même, de plein droit et sans équivalent, aux produits similaires du sol et de l'industrie des États du Zollverein.

Art. 30. Les sujets des États du Zollverein jouiront dans les colonies Néerlandaises de toutes les faveurs, qui sont ou qui seront accordées aux sujets de tout autre État Européen le plus favorisé.

Art. 31. Les navires du Zollverein ainsi que leurs cargaisons seront traités dans les colonies Néerlandaises sur le même pied que les navires nationaux et leurs cargaisons, sans égard au pays d'où les navires ou leurs cargaisons viennent, ou pour lequel les navires ou leurs cargaisons sont destinés:

1°. met opzigt tot de op de schepen zelve drukkende regten, bij hunne aankomst, gedurende hun verblijf, of bij hun vertrek, met name al de regten welke in art. 1 van het tegenwoordig verdrag zijn opgenoemd;

2°. met opzigt tot de bevoegdheid om in en uit te voeren voortbrengselen en handels-artikelen, overeenkomstig art. 2 van het tegenwoordig verdrag;

3°. met opzigt tot de regten, welke ook, die tegenwoordig gelegd of voor het vervolg te leggen zijn op de voortbrengselen en handelsvoorwerpen, in- of uitgevoerd overeenkomstig art. 3 van het tegenwoordig verdrag.

Zoo ook zullen de bepalingen, vervat in de artt. 4 tot 9, van toepassing zijn op den handel en de scheepvaart met de Nederlandsche kolonien, of vice versa.

De kustvaart in de kolonien blijft voorbehouden aan de Nederlandsche schepen.

Art. 32. Alle soort van voortbrengselen van den grond en van de nijverheid der Staten van het Tolverbond, uit welk land ook ingevoerd in de Nederlandsche kolonien, zullen aan geene andere of hoogere regten onderworpen worden, dan die gelegd zijn of voor het vervolg zullen gelegd worden op de gelijksoortige voortbrengselen van elke andere meest begunstigde natie.

Elke gunst te dien opzigte, alsmede voor den uitvoer der koloniale of andere voortbrengselen, hetzij voor den handel in het algemeen, hetzij aan eenige andere natie in het bijzonder toegestaan, zal van stonde aan, met vol regt en zonder equivalent, door het Tolverbond verkregen zijn.

Er wordt alleenlijk op dezen regel eene uitzondering gemaakt, voor zooveel aangaat de bijzondere gunsten, toegestaan of in het vervolg toe te staan aan de Asiatische natien, voor den invoer der voortbrengselen van hunnen grond en van hunne nijverheid, of voor hunne uitvoeren.

Daarenboven verbindt zich de Nederlandsche Regering:

a. om in hare West-Indische kolonien al de voortbrengselen van den grond en van de nijverheid van het Tolverbond, met de voortbrengselen van den grond en van de nijverheid der Nederlanden gelijk te stellen, wanneer dezelve in de kolonien zullen ingevoerd worden met schepen van Nederland of van het Tolverbond, of onder elke andere vlag die met de nationale gelijkgesteld is;

b. om met opzigt tot de Oost-Indische kolonien de hierna opgesomde voortbrengselen van den grond en van de nijverheid van het Tolverbond, doorgevoerd door de Nederlanden, in eene Nederlandsche haven geladen, op een schip van Nederland of van het Tolverbond, of onder elke andere aan de nationale gelijkgestelde vlag, en regtstreeks uit eene Nederlandsche haven in eene in Nederlandsch Oost-Indie gelegene haven ingevoerd, in die kolonien slechts te doen betalen de regten bepaald bij het thans van kracht zijnde tarief op den regtstreekschen invoer dier voorwerpen uit Nederland, te weten:

Hout en houtwerk, met uitzondering van fusten,	6 % der waarde.
Spermaceti-, compositie-kaarsen enz.	het Ned. pond 12 cents.
Eetwaren, met uitzondering van de in het tarief afzonderlijk genoemde	12 % der waarde.
Droogerijen en medicamenten	6 % »
Minerale wateren, op kruiken of op flesschen	de 100 kr. of fl. 6 guld.
Zijden stoffen, de fluweelen er onder begrepen.	6 % der waarde.
Materialen voor den bouw en de uitrusting der schepen, met uitzondering van touwwerk en zeildoek	6 % »
Kramerij, daaronder begrepen bijouterie (geene gouden of zilveren zijnde) en kramerijen van glas	6 % »
Buskruid en vuurwapens	6 % »
Galanterie-waren	12 % »
Zeep	6 % »
Tabak, zoowel in bladen als gefabriceerd	het Ned. pond 8 cents.
Al de voorwerpen, niet opgesomd in het tarief van invoer in de Oost-Indie van kracht, voortbrengselen van Europa, van Amerika of van de Kaap de Goede Hoop	6 % der waarde.

Elke verdere vermindering met opzigt tot die voorwerpen, ten gunste der Nederlandsche aanvoeren, zal, van stonde aan, met vol regt en zonder equivalent, door de gelijksoortige voortbrengselen van den grond en van de nijverheid van het Tolverbond verworven zijn, onder dezelfde voorwaarden als hierboven *b* zijn uitgedrukt.

Art. 33. Bijaldien eene der hooge contracterende partijen voor het vervolg aan eenigen anderen Staat, in zake van handel of douane andere of grootere gunsten verleende, dan waaromtrent in het tegenwoordig verdrag is overeengekomen, dan zullen diezelfde gunsten aan de andere partij gemeen worden, die er om niet genot van zal hebben, zoo de vergunning om niet is gegeven, of tegen equivalent als de vergunning voorwaardelijk is; in welk geval het equivalent het onderwerp zal uitmaken van eene bijzondere overeenkomst tusschen de hooge contracterende partijen.

Art. 34. Het zal aan elken Duitschen Staat, welke deel zal uitmaken van het Tolverbond, vrijstaan tot het tegenwoordig verdrag toe te treden.

Art. 35. Het tegenwoordig verdrag zal van kracht blijven tot den 1sten Januarij 1854, en, zoo niet zes maanden vóór den afloop van dien termijn de eene of andere der hooge contracterende partijen, bij officiele verklaring, haar voornemen zal hebben te kennen gegeven om de werking er van te doen ophouden, zal het verdrag van kracht blijven, te rekenen van 1 Januarij 1854, gedurende 12 maanden nadat eene der hooge contracterende partijen aan de andere haar voornemen zal hebben te kennen gegeven, om het niet langer te willen in stand houden.

Art. 36. Dit verdrag zal terstond aan de bekrachtiging van al de wederzijdsche regeringen worden onderworpen, en de ratificatien zullen er van worden uitgewisseld te 's Gravenhage, binnen een tijdsverloop van 3 maanden, te rekenen van den dag der onderteekening, of zoo mogelijk vroeger. Het zal terstond na de uitwisseling der ratificatien worden publiek gemaakt, en onmiddellijk ten uitvoer worden gelegd.

Ter oorkonde waarvan de gevolmagtigden hetzelve hebben onderteekend en met hunne cachetten bezegeld.

Gedaan te 's Gravenhage, den 31sten December 1851.

1°. par rapport aux droits pesant sur la coque des navires à le entrée, pendant leur séjour ou à leur sortie, nommément tous ceux q sont désignés à l'art. 1 du présent traité;

2°. par rapport à la faculté d'importer et d'exporter des produits e objets de commerce, conformément à l'art. 2 du présent traité;

3°. par rapport aux droits quelconques, imposés actuellement ou imposer à l'avenir aux produits et objets de commerce, importés exportés conformément à l'art. 3 du présent traité.

De même, les stipulations contenues dans les artt. 4 à 9, s'appliq ront au commerce et à la navigation avec les colonies Néerlandaises, vice versa.

Le cabotage dans les colonies demeure réservé aux navires Né landais.

Art. 32. Les produits de toute espèce du sol et de l'industrie d Etats du Zollverein, importés de quelque pays que ce soit dans colonies Néerlandaises, ne seront assujettis à d'autres ni de plus droits que ceux qui sont ou qui seront imposés à l'avenir sur produits similaires de toute autre nation la plus favorisée.

Toute faveur accordée à cet égard, ainsi que par rapport à l' portation des produits coloniaux ou autres, soit pour le commerce général, soit à quelque autre nation en particulier, sera acquise à l' stant même de plein droit et sans équivalent au Zollverein.

Il est fait exception à cette règle, seulement en ce qui concerne faveurs spéciales, accordées ou à accorder par la suite aux na Asiatiques pour l'importation des produits de leur sol et de leur in trie ou pour leurs exportations.

En outre, le Gouvernement Néerlandais s'engage:

a. à assimiler dans ses colonies des Indes Occidentales, tous produits du sol et de l'industrie du Zollverein aux produits du so de l'industrie des Pays-Bas, quand ils seront importés dans les co nies par navires Néerlandais ou du Zollverein, ou sous tout autre villon assimilé au pavillon national;

b. en ce qui concerne les colonies des Indes Orientales, les p duits ci-après énumérés du sol et de l'industrie du Zollverein, transit par les Pays-Bas, chargés dans un port des Pays-Bas sur un bâtim Néerlandais ou du Zollverein, ou sous tout autre pavillon assimilé pavillon national, et importés en droiture d'un port des Pays-Bas d un port situé aux Indes Orientales Néerlandaises, ne payeront dans colonies que les droits fixés par le tarif actuellement en vigueur p l'importation directe des Pays-Bas de ces objets, savoir:

Bois et marchandises en bois, à l'exception de futailles	ad valorem 6
Bougies de spermaceti, de composition etc.	le kilogr. 21 ce
Comestibles, à l'exception de ceux spécialement désignés au tarif	ad valorem 12
Drogueries et médicaments	» 6
Eaux minérales en cruches ou en bouteilles, les	100 cr. ou bout.
Etoffes en soie, y compris le velours	ad valorem 6
Matériaux pour la construction et l'armement des navires, à l'exception de cordage et de toile à voiles	» 6
Mercerie, y compris la bijouterie fausse et verroterie	» 6
Poudre et armes à feu	» 6
Quincaillerie (galanterie-waren)	» 12
Savon	» 6
Tabac, tant en feuilles que préparé	le kilogr. 8 c
Tous les objets non-énumérés au tarif d'importation en vigueur aux Indes Orientales, produits de l'Europe, de l'Amérique ou du Cap de Bonne Espérance	ad valorem 6

Toute réduction ultérieure par rapport à ces objets, faite en fa des provenances des Pays-Bas, sera acquise à l'instant même, de p droit et sans équivalent, aux produits similaires du sol et de l'indu du Zollverein aux mêmes conditions que celles énoncées ci-dessus sou

Art. 33. Si l'une des hautes parties contractantes accordait p suite à quelqu'autre Etat des faveurs en matière de commerce ou douane, autres ou plus grandes que celles convenues par le présent tra les mêmes faveurs deviendront communes à l'autre partie, qui en jo gratuitement si la concession est gratuite, ou en donnant un équ lent si la concession est conditionnelle, en quel cas l'équivalent l'objet d'une convention spéciale entre les hautes parties contracta

Art. 34. Il sera loisible à tout État de l'Allemagne, qui fera p du Zollverein, d'adhérer au présent traité.

Art. 35. Le présent traité restera en vigueur jusqu'au 1er Jan 1854, et, à moins que six mois avant l'expiration de ce terme l'une l'autre des hautes parties contractantes n'ait annoncé par une déclar officielle son intention d'en faire cesser l'effet, le traité restera en vig à partir du 1er Janvier 1854, pendant douze mois après que l'une hautes parties contractantes aura déclaré à l'autre son intention de ne vouloir le maintenir.

Art. 36. Le présent traité sera immédiatement soumis à la ra cation de tous les Gouvernements respectifs, et les ratifications seront échangées à la Haye, dans l'espace de trois mois, à compter jour de la signature, ou plus tôt, si faire se peut. Il sera publ suite après l'échange des ratifications, et immédiatement mis à exécu

En foi de quoi, les plénipotentiaires l'ont signé et y ont appo cachet de leurs armes.

Fait à la Haye, le trente et un Décembre de l'an de grâce mil cent cinquante et un.

Van Sonsbeeck.	Van Bosse.	Pahud.	Königsmarck.
L. S.	*L. S.*	*L. S.*	*L. S.*

BIJZONDER TARIEF *van de Scheepvaartregten op den Rhijn, welke zullen geheven worden op den afstand van de Lauter tot aan Emmerik, voor de voorwerpen vervoerd onder de vlag van een der Duitsche Oever-staten, of onder Nederlandsche vlag.*

Nº van orde.	Voor den afstand van	naar	Bij afvaart, aan het kantoor van	Cent.	Dec. mill.	Bij opvaart, aan het kantoor van	Cent.	Dec. mill.
A. Voor alle goederen, door welke het volle regt verschuldigd is.								
1	de Lauter.	Neuburg.	Neuburg.	»	23	Neuburg.	»	35
2	Neuburg.	Mannheim.	Neuburg.	11	76	Mannheim.	17	68
3	Mannheim.	Mentz.	Mannheim.	16	67	Mentz.	17	50
4	Mentz.	Caub.	Mentz.	10	»	Caub.	10	02
5	Caub.	Coblentz.	Caub.	6	83	Coblentz.	8	12
6	Coblentz.	Andernach.	Coblentz.	2	23	Andernach.	3	35
7	Andernach.	Linz.	Andernach.	1	76	Linz.	2	63
8	Linz.	Keulen.	Linz.	6	02	Keulen.	9	06
9	Keulen.	Dusseldorff.	Keulen.	5	82	Dusseldorff.	8	75
10	Dusseldorff.	Ruhrort.	Dusseldorff.	3	76	Ruhrort.	5	65
11	Ruhrort.	Wesel.	Ruhrort.	3	52	Wesel.	5	30
12	Wesel.	tot aan de grens tusschen Pruissen en de Nederlanden, bij Schenkenschans.	Wesel.	5	37	Emmerik.	8	07
B. Voor de goederen, met het volle regt belast, wanneer zij den Rhijn verlaten om de Lahn op te varen.								
13	Caub.	de Lahn.	Caub.	6	08	»	»	»
14	de Lahn.	Coblentz.	»	»	»	Coblentz.	1	03

TARIF SPÉCIAL *des droits de navigation du Rhin, qui seront perçus sur la distance depuis la Lauter jusqu'à Emmerick, pour les objets transportés sous pavillon de l'un des États Riverains Allemands, ou sous pavillon Néerlandais.*

Nº. d'ordre.	Pour la distance de	à	En descendant au bureau	Cent.	Déc. mill.	En montant au bureau de	Cent.	Déc. mill.
A. Pour toutes marchandises, passibles de la totalité du droit.								
1	la Lauter.	Neubourg.	Neubourg.	»	23	Neubourg.	»	35
2	Neubourg.	Mannheim.	Neubourg.	11	76	Mannheim.	17	68
3	Mannheim.	Mayence.	Mannheim.	16	67	Mayence.	17	50
4	Mayence	Caub.	Mayence.	10	»	Caub.	10	02
5	Caub.	Coblence.	Caub.	6	83	Coblence.	8	12
6	Coblence.	Andernach.	Coblence.	2	23	Andernach.	3	35
7	Andernach.	Linz.	Andernach.	1	76	Linz.	2	63
8	Linz.	Cologne.	Linz.	6	02	Cologne.	9	06
9	Cologne.	Dusseldorf.	Cologne.	5	82	Dusseldorf.	8	75
10	Dusseldorf.	Ruhrort.	Dusseldorf.	3	76	Ruhrort.	5	65
11	Ruhrort.	Wesel.	Ruhrort.	3	52	Wesel.	5	30
12	Wesel.	à la frontière entre la Prusse et les Pays-Bas près de Schenkenschans.	Wesel.	5	37	Emmerick.	8	07
B. Pour des marchandises imposées à la totalité du droit, lorsqu'elles quittent le Rhin pour entrer dans la Lahn.								
13	Caub.	la Lahn.	Caub.	6	08	»	»	»
14	la Lahn.	Coblence.	»	»	»	Coblence.	1	03

PROTOCOL, *behoorende bij het Verdrag.*

De onderhandelingen tusschen de Nederlanden ter eener, en Pruissen en de andere Staten van het Tolverbond ter andere zijde, geleid hebbende tot het sluiten van een handels- en scheepvaart-verdrag, zoo zijn de gevolmagtigden der hooge contracterende partijen te zamen gekomen om dat verdrag te onderteekenen.

Tot deze daad overgaande, hebben de wederzijdsche gevolmagtigden de volgende bepalingen vastgesteld, welke zij in het tegenwoordig protocol hebben opgenomen.

§ 1. *Ad art.* 10. Deze bepaling, geene uitzondering op de bevaarbare waterwegen in de Nederlanden makende, bevat almede in zich de Ooster- en Wester-Schelde.

§ 2. *Ad art.* 11. Daar de zeekustvaart in de Nederlanden voor de vaart onder vreemde vlag opengesteld is op dezelfde voorwaarden als voor de nationale vlag, zoo zullen de schepen van het Tolverbond het regt behouden om de kustvaart uit te oefenen in de geheele uitgestrektheid van het Koningrijk der Nederlanden, op dezelfde voorwaarden.

Alle voor zeeschepen toegankelijke havens zullen hun te dien einde openstaan, hetzij zij er onmiddellijk over zee, of langs andere waterwegen hoe ook genaamd aankomen.

§ 3. *Ad art.* 14. De bepalingen sub I *a — e* dienen ter gelijkstelling van de Nederlandsche vlag met de Pruissische op het Pruissisch gedeelte van den Rhijn; de lijst der voorwerpen van kennelijk niet-Duitschen oorsprong zal worden medegedeeld; zij zullen hetzelfde regt betalen, om het even of zij met Pruissische, dan wel met Nederlandsche schepen worden vervoerd.

Er is buitendien overeengekomen, dat de voordeelen, welke de Duitsche Oever-staten, andere dan Pruissen, tegenwoordig aan de Nederlandsche schepen en hunne ladingen toestaan, worden in stand gehouden.

De Nederlandsche Regering drukt de hoop uit, dat de Staten van het Tolverbond hunne pogingen zullen voortzetten tot algeheele afschaffing der scheepvaartregten op den Rhijn, opdat de Rhijnhandel en scheepvaart insgelijks de algeheele vrijstelling genieten op het geheele Duitsche gedeelte van den stroom.

§ 4. *Ad art.* 16. Er is uitdrukkelijk overeengekomen, dat door deze bepaling niet wordt afgeweken van die, welke vervat is in de 3de paragraaph van art. 9 van het tractaat van Londen van 19 April 1839, wat aangaat de schepen van het Tolverbond, welke langs de Wester-Schelde, van Belgie naar de opene zee of vice versa zich begeven. Men is insgelijks overeengekomen, dat deze bepaling niet van toepassing is op de tonnen-, loods-, vuur-, baken-, drijftonnen-, kanaal-, sluis- en bruggelden, in zooverre die regten insgelijks voor de Nederlandsche schepen bestaan, en in zooverre dezelve niet verminderd of afgeschaft zijn bij het tegenwoordig verdrag. Geene verhooging zal kunnen plaats grijpen, en elke vermindering zal met volle regt toegepast worden op de schepen van het Tolverbond.

§ 5. *Ad art.* 18. Door de bepaling, bij dit artikel gemaakt met het doel om den Rhijnhandel en de scheepvaart te ontlasten, wordt in geenen deele afgeweken van de elders van beide zijden uitgedrukte beginselen, betreffende de afschaffing der verpligting om loodsen te nemen en te betalen.

§ 6. *Ad art.* 19. Er is overeengekomen, dat de voordeelen, bij alinea 1 van dit artikel vermeld, niet van toepassing zijn op de politie-reglementen, noch op de exceptionnele regtspleging door de Mentzer conventie vastgesteld, wanneer de schepen het Nederlandsch stroomgebied van den Rhijn zullen verlaten hebben. Wat aangaat alinea 2, heeft men zich gedragen aan het reglement van Antwerpen van 20 Mei 1843, om niet in het bijzonder al de faciliteiten te moeten aanhalen, in dat reglement vermeld.

Het verstaat zich, dat die faciliteiten worden gewaarborgd aan de schepen van het Tolverbond en aan hunne ladingen, ook voor het onverwacht geval dat gezegd reglement, geheel of gedeeltelijk, of zelfs tijdelijk werd afgeschaft.

Men is insgelijks overeengekomen, dat elke latere faciliteit, toegestaan of nog toe te staan aan de nationale schepen of aan de Belgische schepen, met volle regt van toepassing is op de schepen van het Tolverbond en op hunne ladingen.

PROTOCOLE, *appartenant au Traité.*

Les négociations entre les Pays-Bas d'une part, et la Prusse et les autres États du Zollverein d'autre part, ayant amené la conclusion d'un traité de commerce et de navigation, les plénipotentiaires des hautes parties contractantes se sont réunis pour la signature de ce traité.

En procédant à cet acte, les plénipotentiaires respectifs ont arrêté les dispositions suivantes, qu'ils ont consignées dans le présent protocole.

§ 1. *A l'art.* 10. Cette stipulation, en ne faisant aucune exception des voies d'eau navigables dans les Pays-Bas, comprend de même l'Escaut Oriental et Occidental.

§ 2. *A l'art.* 11. Le cabotage maritime dans les Pays-Bas étant ouvert à la navigation sous pavillon étranger aux mêmes conditions qu'au pavillon national, les navires du Zollverein conserveront le droit d'exercer le cabotage dans toute l'étendue du Royaume des Pays-Bas sous les mêmes conditions. Tous les ports praticables pour des navires de mer leur seront ouverts à cet effet, soit qu'ils y parvienent immédiatement par mer, ou par d'autres voies d'eau quelconques.

§ 3. *A l'art.* 14. Les dispositions sub I *a — e* servent à assimiler le pavillon Néerlandais au pavillon Prussien sur la partie Prussienne du Rhin; il sera communiqué la liste des objets d'origine notoirement non-Allemande; ils payeront le même droit qu'ils soient transportés par navires Prussiens ou Néerlandais.

Il s'entend en outre, que les avantages que les États riverains Allemands, autres que la Prusse, accordent actuellement aux navires Néerlandais et à leurs cargaisons, sont maintenus.

Le Gouvernement Néerlandais exprime l'espoir que les États du Zollverein continueront leurs efforts pour l'abolition entière des droits de navigation du Rhin, afin que le commerce et la navigation Rhénane jouissent également de la franchise totale sur toute la partie Allemande du fleuve.

§ 4. *A l'art.* 16. Il est bien entendu, que par cette stipulation il n'est pas dérogé à celle renfermée dans le paragraphe troisième de l'article neuf du traité de Londres du dix-neuf Avril mil huit cent trente neuf, pour les navires du Zollverein qui se rendent par l'Escaut Occidental, de la Belgique à la pleine mer, et vice versa. Il s'entend de même, que cette stipulation ne s'applique pas aux droits de tonnage maritime, de pilotage, de fanaux, balises et bouées, de canaux, écluses et ponts, en autant que ces droits existent également pour les bâtiments Néerlandais, et en autant qu'ils ne sont pas réduits ou abolis par le présent traité. Une augmentation ne pourra avoir lieu, et chaque réduction s'appliquera de plein droit aux navires du Zollverein.

§ 5. *A l'art.* 18. La disposition faite par cet article dans le but de dégréver le commerce et la navigation du Rhin, ne déroge en rien aux principes énoncés ailleurs de part et d'autre, par rapport à l'abolition de l'obligation de prendre et de payer des pilotes.

§ 6. *A l'art.* 19. Il s'entend, que les avantages, mentionnés à l'alinéa 1 de cet article, ne s'appliquent pas aux règlements de police ni à la jurisdiction exceptionnelle, établis par la convention de Mayence quand les navires auront quitté le territoire fluvial Rhénan des Pays-Bas. Quant à l'alinéa 2, on s'est référé au règlement d'Anvers du 20 Mai 1843, pour ne pas devoir citer spécialement toutes les facilités, mentionnées dans ce règlement.

Il s'entend, que ces facilités sont garanties aux navires du Zollverein et à leurs cargaisons, aussi pour le cas inattendu, que ce règlement serait aboli, en tout ou en partie, ou même temporairement.

Il est convenu de même, que chaque facilité ultérieure accordée ou à accorder aux navires nationaux ou aux navires Belges, s'applique de plein droit aux navires du Zollverein et à leurs cargaisons.

§ 7. *Ad art.* 23. De Nederlandsche gevolmagtigden hebben, onder mededeeling van het plan, gedagteekend uit 's Gravenhage van 18 Januarij 1850, en hetwelk tot grondslag dient voor de kunstwerken in dit artikel vermeld, doen opmerken, dat de noodige gelden door de Staten-Generaal zijn toegestaan voor de uitvoering van dit plan voor de jaren 1851 en 1852, en dat die gelden daartoe gebezigd zijn over het jaar 1851. Zij drukken insgelijks de overtuiging uit, dat men zoo zal voortgaan te handelen van jaar tot jaar.

§ 8. *Ad art.* 24. Men zal zich verstaan opzigtelijk de bewijzen, welke door de wederzijdsche onderdanen, die het genot zullen hebben van de voordeelen, in de alinea's 2 en volgg. van dit artikel bepaald, moeten geleverd worden. Deze bepalingen zullen eerst met 1°. Mei 1852 in werking treden.

§ 9. *Ad art.* 25. Door de woorden » dezelfde wijzen van transport" heeft men willen uitdrukken, naar mate het transport geschiedt, te land, per spoorweg of te water, alles van en naar dezelfde grenzen van het Tolverbond.

Het verstaat zich insgelijks, dat de gunst van doorvoer, aan Belgie toegestaan voor den doorvoer van Belgie naar Frankrijk, of vice versa, wegens de geographische ligging, niet op de Nederlanden van toepassing zal kunnen zijn.

Men is overigens overeengekomen, dat de verminderde doorvoerregten op de wegen het gebied van het Tolverbond doorloopende, genaamd »Kurze Strecken", zoo als die regten vastgesteld zijn of zullen worden in de Staten van het Tolverbond, volgens de derde sectie van de derde afdeeling van het Tolverbonds-tarief, insgelijks en met volle regt, van toepassing zullen zijn op den doorvoer van goederen, komende van of bestemd naar de Nederlanden, langs de gezegde wegen, door het gebied van het Tolverbond gevoerd wordende.

§ 10. *Ad art.* 26. In de Nederlanden bestaat er, volgens de thans in werking zijnde wetgeving, geenerlei verbod meer van doorvoer.

§ 11. *Ad art.* 27. De Nederlandsche Regering zal, zoodra mogelijk, de noodige werken doen aanvangen tot daarstelling van het vrije entrepôt.

Te dezer gelegenheid is van wege de Nederlandsche gevolmagtigden aangemerkt, dat de goederen te Rotterdam in entrepôt opgeslagen, overeenkomstig art. 6 der Mentzer conventie van 31 Maart 1831, thans reeds lagere regten betalen dan die aangewezen zijn in art. 69 der bewuste conventie.

§ 12. *Ad art.* 28. In geval het tegenwoordig verdrag, zoo als de hooge contracterende partijen hopen, van kracht blijven zal na 1°. Januarij 1854, zullen de voortbrengselen van den grond en van de nijverheid van het Koningrijk der Nederlanden, te beginnen met 1°. Januarij 1854, bij hunnen invoer in het Tolverbond, behandeld worden op denzelfden voet, als, van dat tijdstip af te rekenen, de gelijksoortige voortbrengselen van den grond of van de nijverheid van Belgie zullen worden behandeld.

Zoo zal het insgelijks wezen met opzigt tot de regten van uitvoer uit het Tolverbond naar Belgie.

Uitdrukkelijk zal van de voorgaande bepalingen worden uitgezonderd het artikel *ijzer*, als zijnde overigens geen voortbrengsel van den Nederlandschen grond.

§ 13. *Ad art.* 31. Wat aangaat de toepassing van art. 8 op den handel en op de scheepvaart in de Nederlandsche kolonien, zoo is er overeengekomen, dat, overeenkomstig de in de kolonien in werking zijnde wetgeving, de geborgene goederen onderworpen zijn aan het regt van algemeen entrepôt, in geval van wederuitvoer.

§ 14. *Ad art.* 32. Er is overeengekomen, dat het slechts een eenvoudig gevolg is van de algemeene bepaling, in dat artikel vervat, dat de wijnen van alle soort, uit het Tolverbond herkomstig, bij hunnen invoer in de Nederlandsche kolonien, uit welk land ook, geene andere noch hoogere regten zullen betalen dan de Fransche wijnen. Deze regten zullen niet, ten nadeele der uit het Tolverbond herkomstige wijnen, mogen worden vermeerderd.

Onder de voortbrengselen, aangeduid in art. 32, zullen begrepen zijn de volgende voorwerpen, zonder dat daarom andere voorwerpen, door het gebruik of door de wet onder de aangeduide termen begrepen, van het bewuste voordeel zouden verstoken zijn:

1°. Eetwaren: — de gedroogde vruchten van alle soort;

2°. Kramerijen: — de zoogenaamde Neurenberger werken; het Neurenberger poppen- of ander speelgoed van alle soort, voor zoover goud en zilver niet als het hoofdbestanddeel in de zamenstelling voorkomen; de kleine wagens of calêches, al of niet op veren, bestemd om kinderen te rijden, in zooverre dezelve alleen met de hand kunnen worden voortgetrokken; de kleine spiegels in eene papieren of houten lijst gezet; de zoogenaamde Neurenberger schilderijen, op glas geschilderd, al dan niet in eene lijst gezet; de kleine werken zamengesteld of vervaardigd van papier, hout en glas; de schrijfleijen met of zonder lijsten; de nécessaires van hout en papier-mâché; de snuifdoozen van hout, papier-mâché, horen of blik; pijpen-roeren (elastieke en andere) en pijpen; brillen; leonisch draadwerk en pianosnaren; parels van glas; schellen, klokjes en belletjes; kammen; kaarden; spelden-kokers; nachtlichtjes; cigarenkokers; peperhuizen en perkamenten; optische voorwerpen, daaronder begrepen kleine verrekijkers van papier-mâché en van tin; schaak- en domino-spellen van hout en van been; allerhande soort van voorwerpen in been; de zoogenaamde Schwarzwälder klokwerken; gewone horologiesleutels; kleeder-, paarden- tand- of hoofdborstels; rozekransen van hout, been of glas; bladgoud en zilver, klatergoud of zilver, gouden en zilveren pailletten, alles valsch; evenzoo de ornamenten van blik, tin of zink, verguld of gebronsd, genaamd valsch brons van Iserlohn; geel en wit metalen haken en slotjes; nagemaakte boordsels in zijde, valsch goud of valsch zilver en de galons van die soort; allerlei soort van knoopen, behalve gouden, zilveren, koperen of stalen; ornamenten en andere gedeelten van rijtuigen, in metaal genaamd Neusilber; vischangels; brieventasschen, porte-monnaies, zakken, nécessaires en andere gelijksoortige voorwerpen van bewerkt leder.

§ 15. *Ad art.* 33. Deze bepaling zal niet van toepassing zijn op de gevallen, waarin de Staten van het Tolverbond de algemeene regten van hun tarief, met opzigt tot andere Duitsche landen, Oostenrijk alsmede Zwitserland daaronder begrepen, zouden willen verminderen of geheel kwijtschelden.

§ 16. *Ad art.* 36. Zoodra dit verdrag in werking treedt, zal het scheepvaartverdrag, gesloten den 3den Junij 1837 tusschen Pruissen en de Nederlanden, opgeheven van kracht te zijn.

§ 17. De gevolmagtigden zijn overeengekomen, dat dit protocol denzelfden duur zal hebben als het verdrag; dat het te gelijker tijd aan de hooge contracterende partijen zal worden onderworpen; en dat op de daarin vervatte bepalingen de ratificatie der wederzijdsche Regeringen

§ 7. *A l'art.* 23. Les plénipotentiaires Néerlandais, en communiquant le plan daté de La Haye, du 18 Janvier 1850, et qui sert de base aux travaux d'art, mentionnés dans cet article, ont fait observer que les fonds nécessaires ont été alloués pour l'exécution de ce plan, de la part des États-Généraux pour les années 1851 et 1852, et que ces fonds y ont été employés pour l'année 1851; — ils expriment de même la conviction, qu'on continuera à en agir ainsi d'année en année.

§ 8. *A l'art.* 24. On s'entendra par rapport aux preuves, à fournir de la part des sujets respectifs, qui jouiront des avantages stipulés dans les alinéa 2 et suivant de cet article. Ces dispositions n'entreront en vigueur qu'au 1er Mai 1852.

§ 9. *A l'art.* 25. Par les mots: » les mêmes modes de transport" on a voulu exprimer: selon que le transport se fait par terre, par chemin de fer ou par eau, le tout de et vers les mêmes frontières du Zollverein.

Il s'entend de même, que la faveur de transit, accordée à la Belgique pour le transit de la Belgique en France ou vice versa, ne pourra, à cause de la situation géographique, s'appliquer aux Pays-Bas.

Il est convenu du reste, que les droits de transit réduits, sur les routes traversant le territoire du Zollverein; dites » Kurze Strecken", tels que ces droits sont ou seront établis dans les Etats du Zollverein d'après la troisième section de la troisième division du tarif du Zollverein, s'appliqueront également et de plein droit au transit des marchandises venant des Pays-Bas ou y allant, passant sur les dites routes par le territoire du Zollverein.

§ 10. *A l'art.* 26. Il n'existe plus, selon la législation actuellement en vigueur, des prohibitions de transit dans les Pays-Bas.

§ 11. *A l'art.* 27. Le Gouvernement Néerlandais fera commencer, aussitôt que possible, les travaux nécessaires pour l'établissement de l'entrepôt franc.

A cette occasion, il a été observé de la part des Plénipotentiaires Néerlandais, que les marchandises mises en entrepôt à Rotterdam, en vertu de l'art. 6 de la convention de Mayence du 31 Mars 1831, y payent actuellement déjà des droits inférieurs à ceux indiqués à l'article 69 de la dite convention.

§ 12. *A l'art.* 28. Dans le cas où le présent traité — comme les hautes parties contractantes l'espèrent — restera en vigueur au-delà du 1er Janvier 1854, les produits du sol et de l'industrie du Royaume des Pays-Bas seront traités à dater du 1er Janvier 1854, lors de leur importation dans le Zollverein, sur le même pied, que le seront, à partir de la dite époque, les produits du sol et de l'industrie similaires de la Belgique.

Il en sera de même pour les droits de sortie du Zollverein vers la Belgique.

Sera expressément excepté des dispositions qui précèdent, l'article *fer*, comme du reste n'étant pas produit du sol Néerlandais.

§ 13. *A l'art.* 31. Pour ce qui regarde l'application de l'art. 8 au commerce et à la navigation dans les colonies Néerlandaises, il est entendu que selon la législation en vigueur aux colonies, les marchandises sauvées sont soumises au droit d'entrepôt général en cas de réexportation.

§ 14. *A l'art.* 32. Il s'entend, que ce n'est qu'une simple conséquence de la stipulation générale contenue dans cet article, que les vins de toute espèce originaires du Zollverein ne payeront lors de leur importation dans les colonies Néerlandaises, de quelque pays que ce soit d'autres ni de plus forts droits que les vins de France. Ces droits ne pourront être augmentés au préjudice de vins originaires du Zollverein.

Seront compris dans les produits indiqués à l'art. 32 les objets suivants, sans que pour cela d'autres produits rangés par l'usage ou par la loi sous les termes désignés, seraient exclus de l'avantage en question:

1°. Comestibles: — les fruits secs de toute espèce;

2°. Mercerie (kramerijen): — les ouvrages dits de Nuremberg, la bimbeloterie de Nuremberg ou les jouets d'enfants de toute espèce, en tant que l'or et l'argent n'entrent pas dans leur confection comme partie principale; les petites voitures ou calèches, suspendues ou non, destinées à conduire des enfants, en tant qu'elles pourront être uniquement traînées à bras; les petits miroirs encadrés en papier ou en bois; les tableaux dits de Nüremberg, peints sur verre, encadrés ou non; les menus ouvrages composés ou travaillés de papier, de bois et de verre; les ardoises à écrire, encadrées ou non; les nécessaires en bois ou en papier mâché; les tabatières en bois, papier-mâché, corne ou fer-blanc; tuyaux (élastiques et autres) et pipes; lunettes; fil léonais et cordes de piano; perles en verre; sonnettes, clochettes et grelots; peignes; cardes; étuis d'épingles; chandelles de veille; étuis de cigarres; cornets et parchemins; objets d'optique, y compris des petites lunettes d'approche en papier-mâché et en étain; échecs et dominos en bois et en os; marchandises de toute espèce en os; les horloges dites de Schwarzwald; clefs de montre ordinaires; brosses d'habit, de cheval, à dents ou de tête; chapelets en bois, os ou en verre; or et argent en feuilles, clinquant d'or et d'argent, paillettes en or et en argent, le tout faux; de même les ornements en fer-blanc, étain ou zinc dorés ou bronzés, dites faux bronzes d'Iserlohn; les clavettes et fermoirs en métal, jaunes et blancs; les bordures imitées en soie, en or ou argent faux et les galons de ce genre; les boutons de toute espèce, excepté en or, en argent, en cuivre ou en acier; les ornements et autres parties de voitures en métal dit Neu-Silber; les hameçons; les portefeuilles, portemonnaies, poches, nécessaires et autres objets similaires en cuir ouvragé.

§ 15. *A l'article* 33. Cette disposition ne s'appliquera pas aux cas, où les États du Zollverein voudraient diminuer ou remettre entièrement les droits généraux de leur tarif vis-à-vis d'autres pays Allemands, y compris l'Empire d'Autriche ainsi que la Suisse.

§ 16. *A l'article* 36. Aussitôt que le présent traité entra en vigueur, le traité de navigation, conclu le 3 Juin 1837 entre la Prusse et les Pays-Bas, cessera ses effets.

§ 17. Les plénipotentiaires sont convenus, que le présent protocole aura la même durée que le traité; qu'il sera soumis en même temps aux hautes parties contractantes, et que les dispositions qui y sont contenues, seront censées avoir obtenu la ratifi-

[illegible] geacht worden verkregen te zijn, zoodra die van het verdrag zelf zal hebben plaats gehad.

Men is vervolgens overgegaan tot de lezing van de twee exemplaren van het verdrag, welke, eensluidend bevonden zijnde, door de wederzijdsche gevolmagtigden zijn geteekend en met hunne cachetten bezegeld.

cation des Gouvernements respectifs, dès que celle du traité même aura eu lieu.

Il a été procédé ensuite à la lecture des deux exemplaires du traité, lesquels, ayant été trouvés conformes, ont été signés par les plénipotentiaires respectifs et scellés de leur cachets.

Fait à la Haye, le 31 Décembre mil huit cent cinquante et un (1851).

VAN SONSBEECK. (*L. S.*) VAN BOSSE. (*L. S.*) PAHUD. (*L. S.*) KÖNIGSMARCK. (*L. S.*)

Gezien de wet van den 26sten April 1852 (*Staatsblad* nº. 95) houdende goedkeuring der bepalingen van het bovenstaand tractaat en protocol [illegible] wettelijke bepalingen betreffen;

Gelet dat gezegd tractaat door Ons, alsmede door Zijne Majesteit den Koning van Pruissen, en de overige hooge contracterende partijen, leden van het Duitsche Tolverbond, achtervolgelijk is bekrachtigd geworden en dat de uitwisseling der acten van bekrachtiging op den 7den Mei 1852 alhier heeft plaats gehad;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 7den Mei 1852, nº. 30,

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat dit besluit met het daarin vervatte tractaat en bijlage, mitsgaders het daartoe behoorend protocol, benevens de vertaling van een en ander, in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 9den Mei 1852.

WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
VAN SONSBEECK.

Uitgegeven den *zes en twintigsten* Mei 1852.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. VAN RAPPARD.

KONINKLIJK BESLUIT *van 26 Mei 1852, nº. 14, betrekkelijk de oprigting eener Kamer van Koophandel en Fabrieken te Leeuwarden.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 25sten Mei 1852;

Gezien het reglement betreffende de kamers van koophandel en fabrieken, vastgesteld bij Ons besluit van 9 November 1851 (*Staatsblad* nº. 142);

Gezien Onze besluiten van 18, 24, 28 Februarij en 10 Maart jl., nº. 67, 6 en 86, in hun geheel opgenomen in de *Staats-couranten* van 20, 26, 29 Februarij en 13 Maart;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In de gemeente *Leeuwarden*, provincie *Friesland*, zal worden gevestigd eene Kamer van Koophandel en Fabrieken, bestaande uit *zeven* leden.

Art. 2. De som, waarvoor, volgens het 2de lid van art. 9 des aangehaalden reglements, de kiezers, ter zake van eenig bedrijf van handel of fabriekwezen in het patentregt op het minst moeten zijn aangeslagen, wordt voor de Kamer van *Leeuwarden* bepaald op *achttien gulden in hoofdsom*.

Art. 3. De vergaderingen tot het kiezen der leden voor de nieuwe kamer worden gehouden in de maand Julij 1852.

Art. 4. De nieuwe kamer treedt in werking op den 1sten September 1852.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschriften worden gezonden aan Onzen Minister van Finantien en aan de Algemeene Rekenkamer, tot informatie.

's Gravenhage, den 26sten Mei 1852.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Bij besluit van 26 Mei jl., nº. 15, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, in de tweede afdeeling van het derde schooldistrict in Noordbraband, bij continuatie tot schoolopziener te benoemen den heer dr. *J. A. W. Beenhakker*.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 22sten Mei 1852, nº. 53, is de officier van gezondheid der 3de klasse *G. J. H. Huberwald*, met den laatsten dier maand, op zijn daartoe gedaan verzoek, in deszelfs particulier belang, krachtens § 1 van art. 22 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* nº. 126), eervol uit de dienst ontslagen.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, gelet op art. 99 laatste lid der kieswet, heeft, met wijziging zijner beschikking van den 11den Augustus 1850, nº. 1, 2de afd., bij beschikking van 24 dezer, nº. 25, 2de afd., in het hoofdkiesdistrict *Gouda*, de onderkiesdistricten aangewezen, omschreven op den hiernevens gevoegden staat.

Onderkiesdistricten en hoofdplaatsen.	*Gemeenten in elk onderkiesdistrict begrepen.*
Gouda	Gouda.
Oudewater	Oudewater.
	Hekendorp.
	Lange Ruige Weide.
	Oukoop.
	Papekop.
	Sluipwijk.
	Stein.
Woerden	Woerden.
	Waarder.
	Barwoutswaarder.
	Rietveld.
Nieuwkoop	Zevenhoven.
	Achttienhoven.
	Nieuwkoop.
Boskoop	Boskoop.
	Reeuwijk.
	Middelburg.
Zuidwaddinxveen	Noordwaddinxveen.
	Zuidwaddinxveen.
	Broek.
Moordrecht	Moordrecht.
	Nieuwerkerk op den IJssel.
Zoetermeer	Zevenhuizen.
	Moerkapelle.
	Zegwaart.
	Zoetermeer.
Hillegersberg	Bleiswijk.
	Bergschenhoek.
	Hillegersberg.
	Berkel.
	Tempel.
Kralingen	Kralingen.
	Capelle op den IJssel.
Lekkerkerk	Krimpen aan den IJssel.
	Stormpolder.
	Krimpen aan de Lek.
	Lekkerkerk.
Ouderkerk aan den IJssel	Ouderkerk aan den IJssel.
	Berkenwoude.
	Zuidbroek.
	Gouderak.
Haastrecht	Haastrecht.
	Vlist.
	Stolwijk.
Schoonhoven	Schoonhoven.
	Bergambacht.
	Ammerstol.
Groot Ammers	Nieuwpoort.
	Groot Ammers.
	Langerak.
Mijdrecht	Mijdrecht.
Wilnis	Wilnis.
	Oudhuizen.
Zegveld	Zegveld.
Kamerik Houtdijken	Kamerik Mijzijde.
	Kamerik Houtdijken.
	's Gravesloot.
Kockengen	Kockengen.
	Teckop.
Harmelen	Harmelen.
Linschoten	Linschoten.
	Snelrewaard.
Montfoort	Montfoort.
Noordpolsbroek	Noordpolsbroek.
	Zuidpolsbroek.
	Hoenkoop.
Willige Langerak	Willige Langerak.
	Zevender.
	Cabauw.
Lopik	Lopik.
	Jaarsveld.
Benschop	Benschop.
Vinkeveen	Vinkeveen.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De Minister van Finantien,

Gelezen hebbende eene missive van een der arrondissements-directeurs der directe belastingen enz., houdende, naar aanleiding van het bepaalde bij § 5 *e* van tabel XVI, gevoegd bij de wet van den 22sten April 1852 (*Staatsblad* nº. 61), verzoek om inlichting, of het bevaren van rivieren, welke, hoezeer in zee uitloopende, van de onmiddellijke gemeenschap met dezelve door sluizen of zijlen zijn afgescheiden, van de bij § 5, lett. *e*, toegekende vrijstelling uitsluit,

Heeft goedgevonden en verstaan, den arrondissements-directeurs der directe belastingen enz. te kennen te geven, dat de wet, ter aangehaalde plaatse sprekende van rivieren, op vreemd grondgebied ontspringende of in zee uitloopende, daarmede bedoelt hetgeen bij tabel XVI, gevoegd bij de wet van den 6den April 1823, door *buiten-rivieren* werd verstaan; dat alzoo de uitlegging, onder het bestaan dier wettelijke bepalingen aan het woord *buiten-rivieren* gegeven, ook nu nog gelden kan, en dat mitsdien het bevaren van eene rivier, zoo min met de zee als met het buitenland onmiddellijk gemeenschap hebbende, maar daarvan door sluizen als anderzins afgesloten, van de bedoelde vrijstelling niet uitsluit.

De Minister van Finantien brengt bij deze ter kennis van de

belanghebbenden, dat krachtens de wet van 22 April 1852 (*Staatsblad* n°. 63), op Donderdag den 1sten Julij 1852 en vervolgens zullen worden afgelost alle niet vroeger uitgelote aandeelen in de bij de wet van 14 Februarij 1843. (*Staatsblad* n°. 6) vastgestelde geldleening voor den aanleg van een steenweg van Maastricht tot de Geldersche grenzen, en dat mitsdien de rente dier leening niet verder dan tot den verschijndag van 1 Julij 1852 kan worden goedgedaan.

De aflossing zal, zoo in het algemeen als voor de provincie Noord-holland in het bijzonder, plaats hebben ten kantore van den betaalmeester te Amsterdam, tegen intrekking der aandeelen, in dorso voor voldaan geteekend, en voorzien van den daarbij behoorenden coupon te verschijnen op 1 Januarij 1853; terwijl ook gelijke aflossing zal kunnen geschieden ten kantore van de betaalmeesters in de hoofdplaatsen der overige provincien en van dien te Rotterdam, doch alleen voor die aandeelen, van welker nommers daartoe voor of op 10 Junij 1852 aan deze betaalmeesters opgave is gedaan.

's Gravenhage, den 3den Mei 1852.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

ALGEMEENE REKENKAMER.

Ter voldoening aan de bepalingen vervat in de wet van den 17den September 1849 (*Staatsblad* n°. 46) is weder ter Algemeene Rekenkamer overgebragt voor eene som van *vijf en tachtig duizend vier honderd negentig gulden* aan ingetrokken muntbiljetten van f 1000, f 500, f 100 en f 10, zoodat thans, met inbegrip der bij vorige aankondiging vermelde som van f 16,400,100, voor een bedrag van *zestien millioen vier honderd vijf en tachtig duizend vijf honderd negentig gulden* aan muntbiljetten, krachtens deze wet uitgegeven, is ingetrokken.

Al deze muntbiljetten zijn bij de Algemeene Rekenkamer volkomen onbruikbaar gemaakt en zullen aldaar blijven berusten tot dat derzelver geheele vernietiging, overeenkomstig den inhoud van art. 5 der bovengemelde wet, zal kunnen plaats hebben, als wanneer van die vernietiging op nieuw zal worden kennis gegeven.

's Gravenhage, den 27sten Mei 1852.

De Algemeene Rekenkamer,
GEVERS.
Ter ordonnantie van dezelve,
VAN HOOGENHUIJZE, *l. S.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Een der gouvernementsbladen behelst het volgende: » Men verzekert dat er een decreet in overweging is strekkende om den arbeid op Zondag te verbieden en aan de winkeliers de verpligting op te leggen om op dien dag en op de groote feestdagen de winkels gesloten te houden."

In eenen brief uit Parijs leest men: » Het door de *Patrie* aangekondigde decreet tot betere viering van den Zondag zal, naar gezegd wordt, gevolgd worden door een ander strekkende om het uitgeven van dagbladen op Zondag of op Maandag ochtend te beletten. Het zal echter zeer moeijelijk zijn, de Parijzenaren te gewennen aan dien eerbied voor de Zondagrust, waarvan het Protestantsche Engeland ons een treffend voorbeeld geeft. Trouwens ons gouvernement zelf laat ruimschoots uitzonderingen toe op de nog onlangs hernieuwde aanschrijvingen, waarbij gelast wordt den arbeid aan openbare werken des Zondags te staken."

— De door het Wetgevend Ligchaam uit zijn midden benoemde commissie tot voorbereidend onderzoek der staatsbegrooting voor 1853, houdt dagelijks zittingen. Van hetgeen in die zittingen voorvalt, is het, bij de tegenwoordige verordeningen, moeijelijk iets zekers te vernemen. Naar gezegd wordt, heeft zij vele in de afdeelingen van het Wetgevend Ligchaam door onderscheiden leden voorgestelde amendementen, ten getale van bijna twee honderd, ten onderzoek ontvangen. Is dit een blijk van het voornemen om de begrooting niet zonder naauwgezet en onafhankelijk onderzoek goed te keuren, het zou, naar men zegt, de klagte van vele leden zijn, dat zoodanig onderzoek grootelijks belemmerd wordt door de kortheid van den door de constitutie bepaalden zittingtijd en door de omslagtige wijze waarop de ter beoordeeling der staatsbegrooting verlangde opgaven van de onderscheidene ministerien ontvangen worden, waartoe telkens de tusschenkomst noodig is van de met de verdediging der begrooting belaste leden des Staatsraads.

— De gouvernementsbladen bevestigen thans hetgeen reeds op gezag van onderscheiden departementale dagbladen is berigt, dat de Prins-President de wapenoefeningen in het nabij Compiègne op te rigten legerkamp in de maand September zal gaan bijwonen, en dat hij vooraf eenige van de zuidelijke departementen des lands zal gaan bezoeken.

— Men herinnert zich de uitvallen van den abt Combalbot tegen den aartsbisschop van Parijs, wiens inzigten aan sommige ultramontaansch-gezinden te vrij en te ruim schijnen. Thans behelst het bekende Parijsche blad *l'Univers* de volgende mededeeling: » De abt Combalbot heeft dezer dagen aan den aartsbisschop van Parijs eenen brief geschreven. Hij betuigt daarin, diep leedwezen te gevoelen over de beleedigende uitdrukkingen en aantijgingen, welke de door hem naar aanleiding van eenen herderlijken brief des prelaats uitgegeven geschriften bevatten. Ook vraagt hij verschooning van den bisschop van Orleans, die in deze ongelukkige zaak beleedigd was geworden. Verder erkent de abt, dat hij, door berisping der bisschoppelijke handelingen, waarvoor onze eerwaarde prelaten alleen door den Paus en door hunne ambtgenooten ter verantwoording kunnen geroepen worden, zijne bevoegdheid te buiten gegaan is en welligt reden gegeven heeft om te denken, dat hij de heilige regelen der hierarchie niet genoegzaam eerbiedigde, in eenen tijd waarin zij meer dan ooit vroeger behoorden te worden in acht genomen.

» De aartsbisschop heeft deze verklaring van berouw met zijne gewone goedheid aangenomen, en aan den abt de hem ontnomen ambtsbevoegdheid in de kerkprovincie van Parijs terstond teruggegeven."

DUITSCHLAND.

De zitting der Saksische Kamers is den 24sten dezer door den Koning gesloten met eene rede, waarin het volgende voorkomt:

» De betrekkingen van Saksen met het buitenland leveren bij voortduring het heugelijke bewijs op, dat ook een Staat van geringeren omvang door eene gematigde maar consequente en voor alle partijen vlockeloze handelwijs, zijn aanzien kan handhaven. De onlangs geëindigde Weener conferentien hebben geleid tot eene overeenkomst nopens beginselen, op wier grondslag eene naauwere handelsvereeniging tusschen het Tolverbond en Oostenrijk tot heil van alle partijen mogelijk en uitvoerlijk is. Het gewigt van deze taak, aan welks erkenning geen Duitsche regering zich op den duur zal willen onttrekken, strekt ons ten waarborg voor een gunstigen afloop der thans in Berlijn geopende onderhandelingen; want van hare vervulling hangt het welslagen af van dat werk der vereeniging en des behouds, hetwelk de gezamenlijke regeringen der Tolvereeniging, in weerwil van menige betreurenswaardige maar, zoo wij hopen, voorbijgaande botsingen, opregtelijk tot stand wenschen te brengen, en hetwelk te spoediger en zekerder tot stand zal komen, naar mate de overtuiging meer algemeen wordt, dat alleen de zorgvuldige naleving en bescherming der belangen, en gegronde aanspraken van al de leden de eenige duurzame grondslag van dat heilrijke verbond geweest is en het daarom ook blijven moet."

— Onlangs is melding gemaakt van de moeijelijkheden welke aan de den Rhijn bevarende stoombooten door de regeringen van Nassau en Hessen-Darmstadt in den weg gelegd worden ten gevolge van den naijver tusschen Bieberich en Mainz. Thans geeft de half-officiele *Preussische Zeitung* een berigt uit Coblenz van den 24sten dezer, volgens hetwelk de Pruissische regering besloten heeft om wegens de vexatien, waaraan de Pruissische stoombooten van den kant der genoemde regeringen blootgesteld zijn, represailles te nemen. Volgens de Rhijnscheepvaart-conventie bestaan namelijk op Pruissisch gebied de tolkantoren Coblenz, Andernach, Linz, Keulen, Dusseldorf, Ruhrort, Wesel en Emmerich. De Pruissische regering had intusschen van die kantoren alleen het eerste en het laatste aan de grenzen laten bestaan en de overige opgeheven, ten einde het verkeer op den Rhijn te verlevendigen en zooveel mogelijk van hinderpalen te bevrijden; die opheffing heeft echter slechts onder zeker voorbehoud plaats gehad, zoodat de Pruissische regering bevoegd is naar bevind van omstandigheden daarop terug te komen. Van die bevoegdheid heeft zij, volgens het bedoelde berigt, thans gebruik gemaakt en bepaald dat alle Hessische en Nassausche schepen aan de gezamenlijke zoo even genoemde kantoren aan eene revisie zullen worden onderworpen, en wel zoo lang de Pruissische stoombooten te Caub en te Mainz worden opgehouden.

ITALIE.

Het Sardinische regeringsblad van den 22sten dezer behelst het volgende berigt: » De ministers d'Azeglio, Paleocapa, de La Marmora en Pernati hebben, op uitnoodiging des Konings, hunne portefeuilles weder opgevat; bij een koninklijk besluit van gisteren zijn, ter vervanging der heeren Cavour en Galvagno, de heer Cibrario tot minister van finantien, en de heer Boncompagni tot minister van justitie benoemd; zijnde de laatstgenoemde tevens voorloopig met de portefeuille van openbaar onderwijs belast, zoodat het ministerie thans weder gevestigd en volledig is. De heer de La Marmora, de minister van oorlog, heeft tevens het ministerie van marine op zich genomen."

De kamers hebben den 22sten officiele kennisgeving van de nieuwe vorming van het kabinet ontvangen: de president-minister, de heer d'Azeglio, heeft in beide kamers eene aanspraak gehouden, waarvan de hoofdinhoud in de berigten uit Turyn aldus wordt opgegeven: » Ten gevolge van een verschil van gevoelens heeft het ministerie zijn ontslag gevraagd. Dit verschil betrof niet de beginselen maar de wijze van toepassing derzelve. De Koning heeft ons ontslag aangenomen en de zamenstelling van een nieuw bewind aan mij opgedragen. Ik wees op den slechten staat mijner gezondheid en op de zwakheid mijner krachten en zeide dat mij niets overschoot dan goede wil. Zijne Majesteit verwaardigde zich te antwoorden dat hij niet meer dan goeden wil verlangde, en toen heb ik de mij door den souverein toevertrouwde zware taak op mij genomen. In het programma van het ministerie is geene verandering gekomen; het is hetzelfde als vroeger, namelijk trouw aan het gegeven woord binnen gelijk buiten 's lands, volharding in het werk der hervormingen, onafhankelijkheid voor immer. Wij rekenen op die doorluchtige regtschapenheid, welke zich nimmer onbetoond heeft gelaten en die 'slands plechtanker is, op de medewerking der lands en der kamers, op den bijstand onzer oude en nieuwe vrienden. Wordt onze verwachting niet vervuld, dan zullen wij den Koning verzoeken het bestuur der openbare aangelegenheden in andere, krachtiger handen te leggen, en zullen wij aftreden met de bewustheid dat wij de pligten vervuld hebben die het vertrouwen van den souverein en van het land ons oplegden."

Deze aanspraak heeft, tegen veler verwachting, geene aanleiding tot discussie gegeven. Men had gedacht dat eenige leden der linker zijde de kamer van afgevaardigden dadelijk zouden doen blijken, welke houding zij jegens het kabinet wilden aannemen; maar zij hebben zulks niet raadzaam geacht, en de kamer heeft de mededeeling van den president-minister stilzwijgend ontvangen.

Uit de aanspraak van den heer d'Azeglio wordt opgemaakt dat het ministerie, wanneer het zich niet met de kamer mogt kunnen verstaan, haar evenwel niet zal ontbinden, hetgeen anders door sommigen beschouwd wordt als het eenige middel om een eind te maken aan de moeijelijkheden, die uit de tegenwoordige onderlinge verhouding der partijen in de kamer voortkomen.

In een geacht Turynsch dagblad, de ministeriele *Risorgimento*, leest men het volgende: » Het stilzwijgen van den heer Ratazzi (wiens verkiezing tot voorzitter der kamer de ministeriele krisis heeft te weeg gebragt) en het gedrag van het linker centrum doen denken dat tusschen het programma van dit laatstgenoemde en dat van het ministerie d'Azeglio verschil op gewigtige punten bestaat. De heer Ratazzi heeft zich met dit laatste niet willen vereenigen en zich verpligt geacht het eerste niet te wraken. Het verschil der twee programma's is de oorzaak der ministeriele krisis geweest. Het parlement en de natie zullen nu tusschen die beide moeten kiezen."

In het officiele dagblad van Savoije van den 23sten dezer leest men het volgende betreffende de beide nieuwe leden van het Sardinische ministerie: » De zoo gewigtige portefeuille van finantien is aan den markies Spinola en vervolgens aan den graaf Ceppi aangeboden, en eindelijk voorloopig opgedragen aan den heer Cibrario, die eenige geschiedkundige werken geschreven heeft, welke van naauwgezet onderzoek en veel historische kennis getuigen; en ligt daarin al geen bewijs van finantiele kundigheden, het finantiewezen is hem niet vreemd, daar hij eenigen tijd aan het hoofd van de administratie der in- en uitgaande regten heeft gestaan. Evenwel wordt hij slechts als voorloopig minister van finantien beschouwd. De nieuwe minister van justitie, de heer Boncompagni, was ondervoorzitter der kamer van afgevaardigden, en is reeds twee malen minister geweest. Waarschijnlijk zal hij de woord-

der zijn van het nieuwe ministerie, hetwelk geen anderen redenaar onder zijne leden telt: want de heer d'Azeglio neemt zelden het woord, hoewel hij zeer goed spreekt."

ENGELAND.

In de zitting van het Lagerhuis van den 24sten is het wets-ontwerp houdende bepalingen tot wering van omkooping bij de verkiezing van Parlementsleden, met bijna algemeene stemmen (275 tegen 6) definitief aangenomen. Vooraf was een amendement in de voordragt gebragt, waardoor hare bepalingen, die alleen op de verkiezingen in de steden toepasselijk waren, uitgebreid zijn tot die ten platten lande en aan de hoogescholen, welke in het parlement een eigen vertegenwoordiger hebben.

In de zitting van het Hoogerhuis is door den eersten minister lord Derby het wetsvoorstel ter heffing der income-tax over het loopende jaar, ten tweeden male in beraadslaging gebragt. Hij betuigde niets vuriger te wenschen dan dat de natie van dien zwaren en niet gelijkmatig verdeelden last kon worden ontheven, maar betoogde dat dit in de tegenwoordige omstandigheden althans dit jaar nog niet konde geschieden, zoo de Staat aan zijne verbindtenissen en aan de openbare behoeften zoude blijven voldoen.

Eenige leden roemden het nut der incometax, en zeiden dat hare invoering mogelijk had gemaakt, aan Groot-Britannie het vrijhandelstelsel met al zijne zegeningen te schenken. Dit gaf aanleiding tot eene lange discussie over de handelsvrijheid en inzonderheid over den vrijen graaninvoer, waarbij lord Derby verklaarde niet te verwachten dat de aanstaande algemeene verkiezingen eene zoo groote meerderheid van voorstanders der wederinvoering van een graanregt zouden opleveren, als noodig zoude zijn om de regering tot het voordragen van zoodanigen maatregel te doen besluiten. Zonder in het minste af te gaan van zijn gevoelen over het vraagstuk van den vrijen graaninvoer, achtte hij zich verpligt de beslissing daarvan geheel aan de algemeene verkiezingen over te laten, terwijl hij zich voorbehield te zijner tijd maatregelen voor te dragen ter tegemoetkoming aan de belangen van het landbedrijf, die naar zijne overtuiging door de vrijstelling van den graaninvoer veel inbreuk hadden geleden en ten gevolge van dien thans kwijnden.

Na deze verklaring, waaraan de oppositie door luide toejuiching het voorkomen wilde geven als of de minister het beschermend stelsel overwonnen verklaarde, doch die in de daad slechts eene herhaling was van hetgeen lord Derby bij zijne eerste verschijning als hoofd des bewinds in het Hoogerhuis gezegd had, is tot de tweede lezing van het wets-ontwerp op de income-tax besloten.

Den 25sten heeft het Lagerhuis eene geheele zitting besteed aan de behandeling van het voorstel eener enquête omtrent het opvoedingstelsel der Maynoothschool. Het Huis is in die zitting nog niet tot een besluit gekomen maar zou onverwijld de beraadslaging hervatten.

BEURS-BERIGTEN.

Parijs 25 Mei: 3 pcts. renten fr. 70.80; idem 4½ pct. 99.80;

Londen 25 Mei: 3 pcts. gecons. 99⅞; Nederl. werkelijke schuld 2½ pcts. 61½; idem 4 pcts. —.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 27sten Mei* 1852.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van heden zijn ingekomen de wets-ontwerpen tot wijziging van hoofdstuk II en hoofdstuk IX B der staatsbegrooting voor 1851. Door de respective Commissien van rapporteurs is verslag uitgebragt omtrent het wets-ontwerp tot instandhouding van wetten en verordeningen in Limburg; omtrent de tien aanhangige wets-ontwerpen tot naturalisatie van even zoovele personen; omtrent het wets-ontwerp tot goedkeuring eener dading betrekkelijk de Mijdrechtsche droogmakerij, en omtrent dat tot het verleenen van subsidien aan de Rhijnspoorweg-maatschappij. De beraadslagingen over die wets-ontwerpen zijn bepaald op morgen, aan te vangen ten elf ure.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn ingekomen twee wets-ontwerpen, het eene strekkende tot regeling van de ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen tot 31 December 1852, het tweede tot verandering der toepassing van het tarief van regten op het artikel eau des Carmes. Met de conclusie van het verslag omtrent de overeenkomst met Denemarken tot uitlevering van boosdoeners, welke conclusie strekte om de overeenkomst voor kennisgeving aan te nemen en het verslag aan den Minister van Buitenlandsche Zaken mede te deelen, heeft de Vergadering zich zonder beraadslaging vereenigd.

Door de Commissien van Rapporteurs voor de wets-ontwerpen tot wijziging der hoofdstukken II en IX *B* der staatsbegrooting voor 1851 is daaromtrent verslag uitgebragt. Die wets-ontwerpen zijn onmiddellijk in behandeling genomen en achtereenvolgens met algemeene stemmen aangenomen.

Na de trekking der afdeelingen voor het nieuw tweemaandelijksch tijdvak, heeft in die afdeelingen de verkiezing plaats gehad van hare voorzitters, ondervoorzitters en leden van de Commissie voor de Petitien.

Tot voorzitters zijn benoemd de heeren: Gevers van Endegeest, Dullert, van Hoëvell, van Zuijlen van Nyevelt en Luijben;

tot onder-voorzitters de heeren: Godefroi, Ter Bruggen Hugenholtz, Engelen, van der Linden en van Dam van Isselt;

tot leden der Commissie voor de Petitien de heeren: Dirks, Oosting, van Nierop, Slicher van Domburg en Smit.

Heden avond zal het wets-ontwerp betrekkelijk de verdeeling in kiesdistricten voor de benoeming van leden der Provinciale Staten enz. in de afdeelingen onderzocht worden, waarna de Vergadering tot den 15den Junij zal uiteengaan.

Door den Nederlandschen vice-consul te VALPARAISO is mededeeling gedaan van het navolgend verslag nopens den handel van Chili.

De handels-betrekkingen tusschen Nederland en deze streken, nemen steeds toe, en zoowel reeders als invoerders hebben goede voordeelen behaald; jammer slechts dat de laatstgenoemden, door het welslagen hunner eerste ondernemingen verleid, de behoeften van dit land niet genoeg geraadpleegd hebben, ten gevolge waarvan de markt van Valparaiso weldra door eene menigte niet gevraagde ja zelfs onbekende voortbrengselen overkropt werd, waardoor vele misrekeningen plaats hadden.

Van jenever, boter en kaas was de invoer buiten alle proportie, daar het eerste van deze artikelen bijna niet gebruikt wordt, terwijl de beide laatste producten sedert eenigen tijd door de inboorlingen aan de markt gebragt worden.

Van haring en ansjovis waren de toevoeren insgelijks overdreven, te meer daar de invoerders reeds sedert een geruimen tijd wisten dat die artikelen hier geenszins gewild waren.

Tegenwoordig zijn de magazijnen van Valparaiso ruimschoots van alles voorzien, en de prijzen over het algemeen laag.

De geraffineerde suiker vooral heeft door de overmatige aanvoeren veel geleden; de prijs is van 24 R. per aroba, tot 14 R. per aroba gedaald. Daar de consumtie van dit artikel in dit land zeer aanzienlijk is, zoo is het te veronderstellen, dat wanneer de toevoeren van hetzelve eenigen tijd gestaakt worden, er wederom goede partijen zullen kunnen worden geplaatst.

De politieke verwikkelingen waaraan Chili sedert verscheidene maanden ten prooi is, maken dat er in den handel volstrekt niets omgaat.

De voornaamste artikelen, welke gedurende het eerste halfjaar 1851 uit Nederland te Valparaiso werden ingevoerd, waren: geraffineerde suiker 22,991 vaten (tegen 13,343 in het vorige jaar), jenever 710 kisten en 5 vaten, kaas 2800 kisten, boter 5100 vaten, lijnolie 3,775 tarros (tegen 376 in 1850) natte verwwaren 1,734 vaten, drooge idem 162 vaten, loodwit 183 vaten, glaswerk 651 kisten, eau de cologne 18 kisten, mineraal water 60 kisten, bier 697 vaten, cigaren 814 kisten, hammen 650 stuks, constructie-hout 50,000 voet, papier 227 kisten, likeuren 90 kisten, metselsteenen 50,000 stuks, was- en compositiekaarsen 1530 kisten, vensterglas 1228 kisten. spijkers, 1790 vaatjes.

Onlangs zijn er wijzigingen gebragt in de regten voor de berging der goederen in de magazijnen der douane welke voordeelig op de invoeren uit Nederland zullen werken, in zooverre als die regten tegenwoordig niet even als vroeger naar het gewigt en den omvang der goederen berekend worden, maar volgens de waarde; terwijl de goederen welke uit Nederland worden aangebragt, meestal zeer zwaar en van grooten omvang zijn, zonder groote waarde te bezitten.

Tegenwoordig worden de vreemde schepen niet meer tot de kustvaart toegelaten, dan alleen tot het vervoer van steenkolen en der tot het ontginnen der mijnen benoodigde werktuigen.

De voornaamste artikelen voor den uitvoer naar Europa zijn: guano, salpeter, koper, zilver in staven, huiden en een weinig wol. De guano wordt op de Chincha-eilanden tegenover Callao ingenomen; doch de uitvoer van dit artikel is bij contract uitsluitend aan een Engelsch handelshuis toegestaan.

De salpeter is een product van Iquique, eene der havens van Peru; nogtans is Valparaiso de plaats waar de voornaamste handel in dit artikel gedreven wordt. Sedert eenige maanden is eene aanzienlijke hoeveelheid salpeter door Nederlandsche schepen naar Europa uitgevoerd, en niettegenstaande den hoogen prijs hebben de bevrachters er nogtans goede rekening bij gevonden. De tegenwoordige prijs is 18 R. per centenaar. De groote voorraad van vrachtzoekende schepen op de kusten van Chili en het gebrek aan vrachten zijn oorzaak, dat dit artikel zoo zeer in prijs is gestegen; deszelfs gewone prijs is 14 R. per centenaar. Van Iquique werden er in December 1851 uitgevoerd 64,725 centenaars, met 10 schepen en in Januarij 1852 51,866 centenaars met 7 schepen.

Het zilver in staven komt van Copiapo, alwaar zeer rijke mijnen van dit metaal zijn. De prijs van hetzelve varieert van 9 piasters 7 tot 10 piasters 4 per mark van 8 oncen. De uitvoer beliep;

in 1848.	215,000	mark
» 1849.	310,000	»
» 1850.	401,900	»
» 1851 (1ste halfjaar) .	228,279	»

Men berekent dat de mijnen van Copiapo tegenwoordig meer dan 30,000 mark per maand opbrengen.

De voornaamste kopermijnen bevinden zich te Coquimbo en Tongoi, waar de meeste handel in dit artikel gedreven wordt. De waarde is thans 15 piasters 2 R. per centenaar. De gehalte van dit koper is omstreeks van 94 à 96 per cent. De uitvoer-regten bedragen 4 per cent.

De wol van Payta en Pisco maakt een artikel van alleenhandel voor sommige huizen uit. In 1851 was er te Payta voor meer dan 10,000 centenaars order gegeven, terwijl de opbrengst slechts ongeveer 600 centenaars beliep. Men kan dus dit product niet als eene voordeelige terugvracht voor Europa aanmerken, en ten gevolge van de navraag naar hetzelve uit Mexico blijven de prijzen, in vergelijking van die in Europa, steeds zeer hoog.

Van huiden is voor het tegenwoordige weinig alhier voorhanden. Dit artikel, dat dikwerf goede resultaten als terugvracht naar Europa heeft opgeleverd, geldt thans 8 à 9 piasters per centenaar, voor de drooge barrancas en 7 à 8 piasters voor de campos.

De finantiele toestand van het land is zeer voldoende.

De koopvaardij-vloot is zamengesteld uit 180 schepen.

De groote toevoer van koopwaren welke sedert eenige jaren te Valparaiso plaats heeft, heeft de regering tot het oprigten van groote douane-magazijnen doen besluiten. Men rekent dat er binnen één jaar 63 uitgestrekte magazijnen zullen voltooid zijn.

Het Badensche regeringsblad van den 22sten Mei jl., bevat de navolgende bekendmaking, wegens de vermindering van de vrachtprijzen voor het vervoer van ijzer, koloniale waren enz. langs den Badenschen spoorweg.

Is besloten, dat in plaats van de onder n°. 2 en 3 in de bekendmaking van den 26sten Julij 1851 voorkomende bepalingen, welke alsnu komen te vervallen, de navolgende bepalingen in werking zullen treden, als:

N°. 2. De hierna vermelde goederen, wanneer zij voor den door- of uitvoer bestemd zijn, en te Mannheim of Heidelberg stroomopwaarts te water aangebragt en in het stationsgebouw aldaar gedeponeerd zijn, om per spoorweg over Leopoldshöhe of Niedern (deze laatste plaats echter met bepaling om over Eglisau te gaan) of wel over een tusschen deze beide plaatsen gelegen tolkantoor, uitgevoerd te worden, zijn aan geen andere dan aan de navolgende verminderde vrachten onderworpen, en wel:

	Voor het transport tot Haltingen pr. tolcentenaar.	Voor het transport direct tot Bazel pr. tolcentenaar.
a. Ruw gietijzer (Masseln) .	25 kreuzer.	31 kreuzer.
b. Suiker van alle soorten, koffij, traan, ruwe katoen in vierk. balen, ijzer (gesmeed, geplet), lood, tin, blik van alle soorten, hars (gewone Amerikaansche).	33 »	41 »

N°. 3. Goederen der IIde, IIIde, IVde en Vde tariefklasse, welke over Leopoldshöhe of Niedern, het laatste met beperking tot den weg

langs Eglisau of een tusschen beide liggend tolkantoor, ingevoerd worden, en per spoorweg van Haltingen naar Heidelberg of Mannheim getransporteerd en van eene dezer havens te water stroomafwaarts verder bevorderd worden, zijn aan geen ander dan de navolgende verminderde regten onderworpen:

	voor het transport van Haltingen naar Heidelberg of Mannh. per tolcentenaar	voor het transport van Basel naar Heidelberg of Mannheim. per tolcentenaar
Goederen der IIde klasse	. 33 kreuzer	41 kreuzer
» » IIIde »	. 41 »	49 »
» » IVde »	. 59 »	67 »
» » Vde »	. 83 »	91 »

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden:

1°. vel 307 en 308 van het Bijblad II, inhoudende het verslag van het verhandelde in de zitting der Tweede Kamer van den 24sten dezer; en

2°. vel 20, 21 en 194 der *Bijlagen* van hetzelfde Bijblad, verschillende bij de Tweede Kamer ingekomen stukken behelzende.

Van wege het Departement van Justitie is verzonden pag. 309 — 320 van het *Algemeen Politieblad*.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Noordholland.*

AANBESTEDING.

Op Woensdag den 2den Junij des jaars 1852, des namiddags ten 2 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Noordholland, of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de provincie Noordholland, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Haarlem, worden Aanbesteed:

Het Wegruimen van de Overblijfselen van een op Pampus gezonken Vaartuig, vermoedelijk eene Overijsselsche Praam.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig artikel 7 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordholland te Haarlem, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

De Gegadigden, die eene aanwijzing in loco verlangen, zullen zich daartoe Woensdag vóór de besteding, des morgens uiterlijk ten 10 ure, moeten vervoegen bij den Opzigter van den Waterstaat, op Wieringen; terwijl wijders nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur E. de Kruijff, te Haarlem, en bij den Hoofdingenieur titulair J. G. van Gendt, te Amsterdam.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Thorbecke.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

*** De Minister van Justitie verwittigt bij deze de daarbij belang hebbende dat zijne gewone Audientie op Dingsdag den 1sten Junij aanstaande geen plaats zal hebben.

's Gravenhage, den 27sten Mei 1852.

Provincie *Zuidholland.*

AANBESTEDING.

Op Maandag den 7den Junij des jaars 1852, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezendheid, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het tiende district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage, worden aanbesteed:

Het maken van eenige veranderingen in de inrigting, en het uitbreiden der Algemeene Bewaarplaats van de Minuten en Registers der Notarissen in het arrondissement, op den zolder van het locaal der Regtbank, te Rotterdam.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek der bovengemelde aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Justitie, en aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland, te 's Gravenhage, ter lezing liggen op zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de besteding, des voormiddags ten elf ure, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur A. Greve, te 's Gravenhage, en den Hoofd-Ingenieur titulair Docters van Leeuwen, te Gorinchem.

De Commissaris des Konings voornoemd,
Van Bylandt.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Bergen op Zoom, belast met het toezigt over de dienst te Fort Bath, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

Het Bouwen van eene Houtloods, eenen Regenbak, eenen Brandwaterput en het maken van Geweerrakken, alles binnen het Fort Bath.

Deze Aanbesteding zal geschieden te Bergen op Zoom, den derden Junij 1852, des morgens ten elf ure, in het Logement de Prins van Luik, alwaar, zoowel als te Fort Bath in het Logement bij C. Griep, van den zeven en twintigsten Mei het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Bergen op Zoom en bij den Fortificatie-opzigter te Fort Bath.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Amsterdam zal onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

Het doen eener Algemeene Buitenverwing aan de Rijks-Militaire Gebouwen en andere voorwerpen te Amsterdam en Linie.

Deze Aanbesteding zal geschieden den 8sten Junij 1852, des middags ten twaalf ure, in het Logement het Rondeel in de Doelenstraat te Amsterdam, alwaar van den 1sten Junij het bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Amsterdam.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Breda zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

Het herstellen van Bruggen der Vesting Breda.

Deze Aanbesteding zal geschieden op den 7den Junij 1852, des morgens ten elf ure, in het Koffijhuis bij de Kinderen Beekmans, op de Markt, alwaar van den 31sten Mei het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Breda.

*** De Militaire Intendant, belast met het toezigt over de Garnizoens-Bakkerij te 's Gravenhage, brengt bij deze ter kennis van de daarbij belang hebbende, dat door hem op Dingsdag den Achtsten Junij 1852, des middags ten twaalf ure, ten zijnen burele, Lange Beestenmarkt, Wijk ..., n°. 388, publiek zal worden Aanbesteed de Leverantie van:

Drie lasten jarige Cubanka Tarwe,
Drie » » Rhijn- of roode Tarwe,
Zes » nieuwe Zeeuwsche Tarwe,
Drie » » » Rogge.

Zullende de Voorwaarden, waarop voorschreven Aanbesteding zal geschieden, van heden tot den dag van Aanbesteding ter lezing liggen, zoowel op het Bureau van hem Intendant, als in voornoemde Garnizoens-Bakkerij, van des morgens tien tot des middags twaalf ure.

Wijders worden de Gegadigden uitgenoodigd, om zoowel op den inslag waarmede het Inschrijvingsbiljet wordt ingezonden als op de daartoe behoorende Monsters, hetzelfde Merk te stellen.

's Gravenhage, den 27sten Mei 1852.

De Militaire Intendant,
W. Craaij.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** De Ondergeteekende berigt bij deze dat hij aan Z. M. den Koning het verzoek heeft ingediend om zijnen Geslachtsnaam in dien van *Mallan* te mogen veranderen.

E. Oudschans.

*** Bij Brieven van Meerderjarig-verklaring, door den Hoogen Raad der Nederlanden op den 18den Mei 1852 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 19den Mei 1852, n°. 16, en geregistreerd te 's Gravenhage den 24sten Mei daaraanvolgende, zijn aan *Betje Elisabeth Dijkers*, wonende te Middelharnis, gegeven al de Regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Art. 487 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan openbare Aankondiging ter voldoening aan Art. 486 van hetzelve Wetboek.

's Gravenhage, den 27sten Mei 1852.

Clant,
Procureur bij den Hoogen Raad.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Maastricht van den 29sten April 1852, waarvan de expeditie in debet is geregistreerd en beteekend bij in debet geregistreerd Exploit van den Deurwaarder *Petrus Poll* Zoon dd. 19 Mei 1852, is verklaard dat er Regtsvermoeden van het Overlijden van *Hubert Mossé*, geboren te Maastricht, laatstelijk aldaar gewoond hebbende, bestaat, en zulks sedert den dertigsten December 1820.

Voor Extract conform.
J. M. Batta, *Procureur.*

MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN IN BELGIE.

Werken tot afleiding van de Maas, te Luik.

De Minister van openbare werken in Belgie maakt bekend, dat eerstdaags de openbare aanbesteding, in een enkel perceel, zal plaats hebben, van de uit te voeren werken, ten doel hebbende:

1°. de Kanalisatie van de Maas, van de grens aan het Kolenbassin te *Chokier*, tot den mond van het zijkaal van *Luik* naar *Maastricht*, benevens den de Geschutgieterij;

2°. den verderen afvoer van het water der rivier, bij hooge waterstanden.

De tot heden ontworpene werken zijn begroot op 7,440,000 francs, en zullen in massa worden aanbesteed, met inbegrip van alle leverantiën, arbeidsloonen enz.

Later zal de plaats, de dag en het uur der bedoelde Aanbesteding worden bekend gemaakt.

Van heden af zullen de gegadigden de localiteit en de uitbakeningen op het terrein kunnen in oogenschouw nemen en de ontwerpen der kunst- en andere werken kunnen onderzoeken in de bureaux van den Hoofd-Ingenieur Kümmer te Antwerpen en in die van den Ingenieur der Bruggen en Wegen Houbotte, Boulevard d'Avroy, n°. 108, te Luik. Deze ambtenaren zijn belast, hun alle inlichtingen, die zij mogten behoeven, te verschaffen.

Het Departement van openbare werken zal weldra de aanbesteding van andere werken doen aankondigen.

Brussel, den 12den Mei 1852.

Em. Vanhoorebeke.

G E N E R A L
S T E A M - N A V I G A T I O N - C O M P A N Y,
Dienst *tusschen* ROTTERDAM *en* LONDEN.
de *M A A L - S T O O M P A K K E T T E N*
vertrekken met Passagiers *en* Goederen:

Zaturdag 29 Mei 1852, 's morgens ten 8 ure.
Woensdag 2 Junij » » » 11 »

En bovendien *twee maal 's weeks* extra stoombooten, ingerigt voor het *Laden* van Vee en andere Goederen.

De Agenten, W. Smith en P. A. van Es.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.